

KOLOSSENZEN

3:1-5

Met Christus opgewekt zijn vraagt om nieuwe waarden en het afleggen van oude zondige gewoonten.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/kolossenzen/3-1-5

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Van theologische grondslag naar christelijk gedrag	3 min	5
2	Gestorven en opgewekt: moeilijke begrippen	3 min	7
3	De grenzen van de vergelijking met een dode	3 min	8
4	Geestelijke dood als vervreemding van God	3 min	9
5	Paulus over leven en sterven door de wet	3 min	11
6	Geweten, schuld en toenadering tot God	2 min	13
7	Christus sterft als onze vertegenwoordiger	3 min	14
8	Opstaan met Christus tot een nieuw leven	2 min	15
9	Met Christus boven zijn en het hemelse zoeken	3 min	17
10	Gods waarden tegenover menselijke waarden	4 min	18
11	Je leven wijden aan wat eeuwig waarde heeft	4 min	21
12	Studie en beroep in het licht van Gods roeping	2 min	22
13	Levenskeuzes met de eeuwigheid voor ogen	3 min	23
14	Ons verborgen leven met Christus in God	2 min	25

15	Heerlijkheid: bij Zijn komst op Christus lijken	5 min	26
16	De oude en de nieuwe mens als uitgangspunt	3 min	30
17	De oude en de nieuwe mens als kleding	2 min	32
18	De strijd tussen het vlees en de Geest	3 min	33
19	Waarom 'mens' meer betekent dan 'zelf'	3 min	34
20	Adam en Christus als twee mensheden	6 min	35
21	Joden en heidenen samen één nieuwe mens	2 min	39
22	De gemeente groeit tot een volwassen mens	3 min	40
23	Christus als één lichaam met vele leden	3 min	42
24	Van de oude naar de nieuwe mensheid	2 min	43
25	Oude gewoonten afleggen na de bekering	5 min	44
26	Christus aangetrokken en toch aantrekken	4 min	46
27	Dagelijks leven naar wat God heeft gedaan	3 min	48
28	De leden van het lichaam van de zonde doden	3 min	50
29	Behoud en dagelijkse toewijding	4 min	52

30	Ontucht en de grenzen van het huwelijk	2 min	54
31	Seksuele zonde als heidense levenswijze	2 min	55
32	Onreinheid en misbruik van het eigen lichaam	4 min	57
33	Van ontevredenheid naar begeerte en ontucht	3 min	59
	Om verder te lezen		60

1

Van theologische grondslag naar christelijk gedrag

Laten we het derde hoofdstuk van de brief aan de Kolossenzen opslaan. We zijn nu aangekomen bij wat we het praktische gedeelte van de brief zouden kunnen noemen. De eerste twee hoofdstukken zijn in wezen gewijd aan de theologische grondslagen waarop in deze latere hoofdstukken wordt voortgebouwd. Het christelijke leven is, voor zover de wereld dat kan waarnemen, een leven dat wordt gekenmerkt door een bepaald soort gedrag. Het is te vergelijken met de bovenbouw van een gebouw, waarvan het fundament niet zichtbaar is, maar waarop het bouwwerk toch rust. Christelijk gedrag is de bovenbouw, het zichtbare deel van het christelijke leven. Maar het onzichtbare deel, het deel waarop het is gebouwd en dat het draagt en in stand houdt, bestaat uit christelijke geloofsovertuigingen, christelijke theologie.

Paulus heeft in zijn geschriften de gewoonte om zijn brieven te beginnen met het uiteenzetten van de theologische grondslagen die hem voor ogen staan. Vervolgens sluit hij ze af door die toe te passen op het gedrag. Het is geen gewoonte waarvan hij nooit afwijkt, maar het is wel een werkwijze die je bij Paulus vaak kunt waarnemen. In hoofdstuk 3, vers 1, zegt hij:

Als u nu met Christus opgewekt bent, zoek dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, Die aan de rechter hand van God zit.

KOLOSSENZEN 3:1

Het is duidelijk dat hij dit begrip, het met Christus opgewekt zijn, hier niet voor het eerst introduceert. Hij voert het aan als uitgangspunt voor zijn aanwijzingen: als dit waar is, doe dan dit.

We moeten bedenken dat hij het idee van het met Christus opgewekt zijn al eerder heeft geïntroduceerd, in hoofdstuk 2, vers 12. Daar zei hij dat we:

U bent immers met Hem begraven in de doop, waarin u ook met Hem bent opgewekt, door het geloof van de werking van God, Die Hem uit de doden heeft opgewekt.

KOLOSSENZEN 2:12

Dat wil zeggen, in de doop:

Jullie zijn ook samen met Hem opgewekt door te geloven in de kracht van God, Die Hem uit de dood heeft opgewekt.

Hij zegt in vers 13 van hoofdstuk 2:

En Hij heeft u, toen u dood was in de overtredingen en het onbesneden zijn van uw vlees, samen met Hem levend gemaakt door u al uw overtredingen te vergeven,

KOLOSSENZEN 2:13

Dat wil zeggen, Hij heeft je uit de dood opgewekt:

samen met Hem, waarbij Hij al jullie zonden heeft vergeven.

Zo spreekt Paulus ook in Efeze hoofdstuk 2, wanneer hij zegt:

Ook u heeft Hij met Hem levend gemaakt, u die dood was door de overtredingen en de zonden,

EFEZE 2:1

Vanuit die toestand van dood, die natuurlijk geestelijke dood is, hebben we een opstanding met Christus ervaren.

2

Gestorven en opgewekt: moeilijke begrippen

De begrippen die Paulus hier als bekend veronderstelt, zijn niet de eenvoudigste om te begrijpen, tenminste, dat is mijn ervaring. Ik moet zeggen dat ik ze door de jaren heen niet gemakkelijk te begrijpen heb gevonden. Misschien komt dat alleen maar doordat ik er geen genoeg mee neem om vreemde formuleringen aan me voorbij te laten gaan zonder me af te vragen wat ze betekenen. Ik vermoed dat mijn leven eenvoudiger zou zijn als ik formuleringen in de Bijbel die voor mij onbeholpen, vreemd of onbekend zijn, gewoon aan me voorbij liet gaan, zonder ze te analyseren of te onderzoeken. Dan zou ik gewoon zeggen: 'Nou, ik krijg hier wel een gevoel bij, bij wat Paulus zegt. Ik heb er zo ongeveer een indruk van.' Ik vermoed dat ik theologisch minder in de problemen zou komen als ik niet de tijd nam om te proberen uit te zoeken waar hij hier werkelijk op doelt.

Ik moet zeggen dat ik deze uitdrukkingen altijd moeilijk heb gevonden. Dat komt niet doordat ik er in commentaren geen verklaringen voor heb gevonden. Zulke verklaringen zijn niet moeilijk te vinden. Het komt doordat ik niet altijd tevreden ben met wat de commentaren zeggen. Ik ben er niet zo zeker van dat de commentaren gelijk hebben. In de passage die we hier in hoofdstuk 3 voor ons hebben, zal op een aantal van Paulus' moeilijker begrippen worden gezinspeeld. Ik zal proberen die zo duidelijk mogelijk te maken, met mijn eigen beperkte begrip ervan. Het zijn diepgaande begrippen. Het zijn begrippen waarop wordt gezinspeeld vanuit een basis van inzicht die Paulus had, en die zijn lezers misschien ook hadden. We moeten zien te achterhalen wat ze wel en wat ze niet betekenen.

De reden dat ik dit zeg, is dat mensen spreken over hoe we dood zijn voor de zonde. De King James Version zegt in hoofdstuk 2, vers 20, inderdaad, volgens mij zegt de King James daar:

Als u dan met Christus de grondbeginselen van de wereld bent afgestorven, waarom laat u zich dan, alsof u nog in de wereld leeft, bepalingen opleggen

KOLOSSENZEN 2:20

De New King James en moderne vertalingen hebben dat werkwoord iets beter weergegeven, door het in de juiste tijd te zetten:

Jullie zijn met Christus gestorven.

[Vertalersnoot: de spreker vergelijkt het Engelse 'are dead' (dood zijn) met 'have died' (gestorven zijn). De hierboven aangehaalde HSV geeft met 'bent afgestorven' al een voltooide handeling weer.]

Het idee dat je met Christus gestorven bent, of met Christus dood bent, en het idee dat je met Christus opgewekt bent, is beslist abstract. Het is bepaald niet eenvoudig om precies te weten wat Paulus ermee bedoelt.

3

De grenzen van de vergelijking met een dode

Sommige mensen hebben gedacht dat dood zijn met Christus betekent dat je letterlijk dood bent. En dat we, doordat we vóór onze bekering dood waren in overtredingen en zonden, in een bepaalde letterlijke zin zo dood waren dat er een vergelijking met een dode man opgaat. Theologen trekken die vergelijking dan zo ver door als hun voor hun betoog uitkomt. Een calvinist zal bijvoorbeeld sterk de nadruk leggen op het idee van dood zijn in overtredingen en zonden, de toestand vóór de bekering, wanneer iemand nog niet wedergeboren is. Ze zullen zeggen: 'Nou, een dode man kan geen enkele stap naar God toe zetten, dus een onbekeerd mens kan geen enkele stap naar God toe zetten. Een man die dood is, kan geen beslissingen nemen, kan geen keuzes maken, omdat hij dood is. Daarom kan hij er niet voor kiezen om te geloven, kan hij er niet voor kiezen om zich te bekeren. Hij kan helemaal geen keuzes maken. Daarom moeten alle keuzes bij het behoud van een individu door God worden gemaakt, aangezien een mens vóór zijn bekering dood is en geen keuzes kan maken.' Zoals je weet uit mijn theologische kijk hierop, is dat een verkeerd begrip van de beeldspraak van het dood zijn. Ook wordt er soms gezegd dat de Bijbel leert dat je na je bekering dood bent voor de zonde, in dezelfde zin waarin een dode man ongevoelig is voor verleiding. Er is een heel bekende christelijke leraar die seminars heeft gegeven aan honderdduizenden mensen over de hele wereld en in Amerika. Hij geeft aan dat als je probeert de zonde in

je leven te overwinnen, je moet bedenken dat je dood bent. Als je een dode man, een lijk, zou nemen en hem rechtop zou zetten en ondersteunen, zou je allerlei verleidelijke en verlokkende prikkels aan hem voorbij kunnen laten komen. Je zou geen enkele reactie bij hem krijgen, omdat hij dood is. Zo horen wij na onze bekering te zijn, zeggen ze. Je bent dood voor de zonde.

Mensen die geloven dat dit is wat er wordt onderwezen, kunnen beslist grote frustratie in hun leven ervaren. Ze passen de vergelijking met het dood zijn namelijk zo toe dat ze zeggen: 'Ik zou geen verleiding moeten ervaren, zoals een dode man geen verleiding ervaart. Ik zou geen worstelingen met begeerte moeten ervaren, zoals dode mensen zulke worstelingen niet hebben.' Daarom vind ik het belangrijk dat we, wanneer Paulus over dood zijn spreekt en wanneer hij over opgewekt zijn spreekt, begrijpen wat hij bedoelt en wat hij niet bedoelt. Zoals ik al zei, is dat niet iets wat ik met groot vertrouwen nauwkeurig kan afbakenen, maar ik zal mijn best doen.

4

Geestelijke dood als vervreemding van God

Wanneer Paulus de toestand beschrijft van iemand die niet wedergeboren is, dan is die persoon in Adam. En Paulus zei in 1 Korinthe hoofdstuk 15:

In Adam zijn allen gestorven.

1 KORINTHE 15:22

Hij maakte ook een vergelijkbaar punt in Romeinen hoofdstuk 5, dat in Adam allen gestorven zijn. Adam bracht de dood over de hele wereld, en in hem zijn we geestelijk dood wanneer we niet in Christus zijn. We zijn dood vanwege de zonde.

Deze beeldspraak moet je niet verder doortrekken dan redelijk is. Paulus suggereert niet dat we, omdat we dood zijn in zonden wanneer we in Adam zijn, geen denkprocessen hebben, aangezien dode mensen die niet hebben. Of dat we niet bewegen. In werkelijkheid bewegen we wel. Ongelovigen bewegen heel wat, net zoals gelovigen, ook al doen dode mensen dat niet. Je moet de vergelijking niet zo ver doortrekken dat we niet voelen of denken of beslissingen nemen, alleen maar omdat

letterlijk dode mensen geen van die dingen doen. We moeten beseffen dat hij een bepaald punt maakt. Zijn beeldspraak verder doortrekken dan dat punt betekent dat je de waarheid verduistert en waarschijnlijk door dwaling in de problemen komt.

Zoals ik zijn woorden begrijp, is er in de toestand waarin iemand niet wedergeboren is sprake van een geestelijke dood vanwege de vervreemding van God. Die vervreemding van God is vervreemding van het leven zelf. Het leven is in God. Johannes zei in Johannes hoofdstuk 1:

In het Woord was het leven en het leven was het licht van de mensen.

JOHANNES 1:4

In 1 Johannes hoofdstuk 5 staat:

En dit is het getuigenis, namelijk dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft; en dit leven is in Zijn Zoon.

1 JOHANNES 5:11

Geestelijk leven is in God, en christenen ervaren het alleen doordat ze in Hem zijn. Mensen die niet in Hem zijn, zijn van dit leven vervreemd. Daarom zou je bij wijze van beeldspraak kunnen zeggen dat ze dood zijn, geestelijk gesproken. Ze ervaren geen leven in God. Dit betekent niet dat er bij hen geen denkprocessen plaatsvinden, dat ze geen morele keuzes maken. Het betekent niet dat ze niet in staat zijn op prikkels te reageren. Het betekent niet dat ze zich niet kunnen bekeren of niet kunnen geloven. Als het die dingen wel betekende, zouden we zeker duidelijker uitspraken uit de Schrift met die strekking nodig hebben om tot die conclusie te komen. Want de Bijbel leert zulke dingen helemaal niet, hoewel sommige mensen de beeldspraak graag zo ver doortrekken.

Nu is het de zonde die ons van God vervreemdt. Er staat in Jesaja, ik geloof dat het hoofdstuk 55 is, als ik me niet vergis, of misschien is het 59:

Gods hand is niet te kort om te verlossen en Zijn oor is niet te doof om te horen, maar uw zonden hebben scheiding gemaakt tussen u en uw God.

JESAJA 59:1-2

We zijn dus van God vervreemd vanwege de zonde, vanwege de schuld van de zonde. Die vervreemding is vervreemding van het leven zelf. Bij wijze van beeldspraak zou je kunnen zeggen dat we dood zijn.

5

Paulus over leven en sterven door de wet

Nu geloof ik dat we kunnen bewijzen dat Paulus de beeldspraak van leven en dood gebruikt. En misschien is het meer dan beeldspraak. In een beperkte toepassing zit er iets letterlijks in. Het betekent alleen niet alles wat die woorden zouden kunnen inhouden. Maar we kunnen zien wat Paulus hiermee bedoelt in Romeinen hoofdstuk 7, wanneer hij zijn eigen geestelijke autobiografie geeft. Laat ik bij vers 5 beginnen. Romeinen 7:5.

Want toen wij in het vlees waren, waren de hartstochten van de zonden, die geprikkeld worden door de wet, in onze leden werkzaam om vrucht te dragen voor de dood.

ROMEINEN 7:5

‘In het vlees’ is een uitdrukking van Paulus die betekent: onwedergeboren, voordat we behouden worden.

Maar nu zijn wij ontslagen van de wet, gestorven aan dat waaraan wij vastgebonden zaten, zodat wij in nieuwheid van Geest dienen, en niet in oudheid van letter. Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Volstrekt niet! Ja, ik zou de zonde niet hebben leren kennen dan door de wet. Ik zou immers ook niet geweten hebben dat begeerte zonde was, als de wet niet zei: U zult niet begeren. Maar de zonde heeft door het gebod een aanleiding gevonden en in mij allerlei begeerte teweeggebracht, want zonder de wet is de zonde dood.

ROMEINEN 7:6-8

Vers 9 is zijn persoonlijke autobiografie:

Ik nu leefde voorheen zonder wet, maar toen het gebod kwam, is de zonde weer levend geworden. Ik echter ben gestorven.

ROMEINEN 7:9

Let erop dat Paulus spreekt over een tijd waarin hij leefde, voordat de geboden van God tot hem kwamen, voordat hij zich bewust was van Gods wet. Hij beschrijft zijn oorspronkelijke toestand, waarschijnlijk in zijn vroege kinderjaren, als levend, in de zin dat hij niet van God vervreemd was. Dit roept ernstige vragen op over elke leer die zou stellen dat zuigelingen al veroordeeld zijn vanwege de erfzonde. Paulus geeft aan dat hij leefde, en hij bedoelt natuurlijk niet in lichamelijke zin, maar in geestelijke zin, voordat de wet tot hem kwam. Maar toen de wet kwam, stierf hij. De wet doodde hem. De wet bracht hem om. De wet bracht hem de dood.

Ook daar spreekt hij niet over het lichamelijke. In geen van beide gevallen spreekt hij over lichamelijk leven of lichamelijke dood. Natuurlijk leefde hij lichamelijk toen hij zei: ‘Ik leefde.’ Maar wanneer hij zegt: ‘Ik stierf’, bedoelt hij niet dat hij lichamelijk stierf. Hij heeft het over een relatie met God. In de eerste jaren van zijn leven was hij

niet van God vervreemd. Maar toen hij zich bewust werd van Gods geboden, raakte hij wel van God vervreemd, vanwege de zonde en vanwege zijn besef van zonde. Zijn geweten veroordeelde hem, omdat de wet hem duidelijk maakte wat zijn zonde was. Hij beseftte dat hij een opstandeling tegen God was en van God vervreemd was. Dat was zijn sterven; dat was zijn dood.

6

Geweten, schuld en toenadering tot God

We weten niet op welke leeftijd dit hem overkwam. Sommige mensen zouden dit op dertienjarige leeftijd plaatsen. Als Paulus op dertienjarige leeftijd bar mitswa werd, zoals de meeste Joden, dan zou hij op dat moment symbolisch een zoon van de geboden zijn geworden, een zoon van de wet. Het kan zijn dat hij naar dat moment verwijst, maar we weten het niet. Het enige wat we kunnen zeggen, is dat Paulus zijn eerdere, onschuldige levensfase beschrijft als levend. En later beschrijft hij zichzelf als dood, doordat hij door zijn kennis van de wet kon inzien dat hij tegen God had gezondigd.

Die kennis hoeft overigens niet voort te komen uit kennis van de geschreven wet; ze kan ook door het geweten komen. Kinderen bereiken een bepaald punt in hun leven waarop ze instinctief weten dat sommige dingen goed of verkeerd zijn. En ze kunnen zich doorgaans schuldig voelen wanneer ze doen wat verkeerd is. De wet of het gebod van God wordt ons niet alleen in geschreven vorm bekendgemaakt, maar ook in het geweten. Het punt hier is dat hij, zodra zijn geweten hem vertelde dat hij een zondaar was, wist dat God geen behagen in hem had, en dat hij vervreemd was. De relatie met God was niet meer wat die geweest was, en nu was hij dood.

Het hele menselijke geslacht in Adam is op precies die manier van God vervreemd, in elk geval nadat mensen in hun kinderjaren een bepaalde leeftijd hebben bereikt. We waren dood in die zin van vervreemding van God. We moeten aan deze term niet het idee opleggen dat vervreemding betekent dat je niet in staat bent stappen in Gods richting te zetten. Je kunt van iemand vervreemd zijn zonder dat dit betekent dat je je niet met die persoon kunt verzoenen, dat je geen toenadering tot die persoon kunt zoeken of niet kunt reageren wanneer die persoon toenadering tot jou zoekt. Als je

deze beeldspraak zo ver oprekt dat iemand totaal niet in staat is op God te reageren omdat hij dood is in overtreding en zonde, doe je eenvoudigweg geen recht aan wat de Schrift leert of aan wat Paulus probeert duidelijk te maken.

7

Christus sterft als onze vertegenwoordiger

Hij zegt dat we dood waren in zonden. Dat zegt hij in Kolossenzen hoofdstuk 2, vers 13:

En Hij heeft u, toen u dood was in de overtredingen en het onbesneden zijn van uw vlees, samen met Hem levend gemaakt door u al uw overtredingen te vergeven,

KOLOSSENZEN 2:13

In welke zin heeft Hij samen levend gemaakt? Jezus trad het menselijke geslacht binnen, verbond Zich met ons, werd de tweede Adam en nam de menselijke toestand op Zich. Daarbij nam Hij ook, zoals de Bijbel leert, de ongerechtigheden van het menselijke geslacht op Zich. Zoals er in Jesaja 53:6 staat:

Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons ieder naar zijn eigen weg. Maar de HEERE heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen.

JESAJA 53:6

Diezelfde gedachte vinden we natuurlijk vele malen in het Nieuwe Testament. Jezus nam de menselijke toestand op Zich en werd de vertegenwoordigende mens, de vertegenwoordigende zondaar, hoewel Hij nooit zonde heeft begaan. Onze zonden werden op Hem gelegd, en Hij stierf als de Vertegenwoordiger van alle zondaars in Adam. Als Hij onze Vertegenwoordiger was, dan volgt daaruit dat wij door onze Gemachtigde gestorven zijn. Hij was onze Gemachtigde. Hij deed het voor ons. Wat een gemachtigde namens ons deed, werd door ons gedaan, of voor ons gedaan.

In 2 Korinthe hoofdstuk 5, vers 14, zegt Paulus:

Want de liefde van Christus dringt ons, die tot dit oordeel gekomen zijn: als Eén voor allen gestorven is, dan zijn zij allen gestorven.

2 KORINTHE 5:14

Daarmee bedoelt hij: als één stierf als de vertegenwoordiger van allen.

Dat wil zeggen: als Hij de vertegenwoordiger van alle mensen is en Hij sterft, dan zijn allen in Hem gestorven. Allen zijn gestorven in de persoon van hun vertegenwoordiger, die dat namens hen deed. Wij zijn allemaal in Christus gestorven, net zoals wij allemaal dood waren in overtredingen en zonden. Christus komt, en Hij heeft nooit gezondigd. Hij was niet dood in overtredingen en zonden. Hij moest sterven om dood te worden, en dat deed Hij door onze zonden op Zich te nemen en daarvoor de straf te ondergaan. Door Zich met het menselijk geslacht te verbinden en te sterven, kwam Hij in de toestand waarin wij al verkeerden: dood vanwege de zonde. Maar toen Hij opstond, bracht Hij ook degenen die Hij vertegenwoordigt met Zich mee uit de dood. Dus wat God betreft waren wij dood. Christus stierf om Zich met ons te vereenzelvigen in onze zonde en in de gevolgen van de zonde, door als het ware ook een dode te zijn. Vervolgens stond Hij op, en met Hem stonden wij op: wij die aanvaarden dat Hij onze vertegenwoordiger is.

8

Opstaan met Christus tot een nieuw leven

Natuurlijk zijn er mensen die zich niet verbinden met wat Hij heeft gedaan. Ze hebben geen geloof in Hem. Ze vereenzelvigen zich niet met Hem. Maar degenen die dat wel doen, worden christenen genoemd. En wat God betreft en wat henzelf betreft, zegt Paulus, zijn zij met Hem opgestaan. Wat zij ook waren toen zij dood waren, dat behoort tot het verleden.

Toen Jezus uit de dood opstond, was Hij dezelfde Persoon, maar anders. Je zult je herinneren dat Zijn lichaam niet meer in het graf was toen Jezus uit de dood opstond. Daarmee was heel duidelijk dat het om dezelfde Persoon ging. Het was niet zoals de Jehova's getuigen denken: dat Zijn lichaam niet uit de dood opstond, maar dat Hij in een geheel andere gedaante opstond, in een geestelijk lichaam, en het stoffelijke lichaam achterliet om te vergaan of zoiets. Het was hetzelfde lichaam. Daarom kon Hij Zijn discipelen Zijn handen en voeten laten zien en zeggen:

Zie Mijn handen en Mijn voeten, want Ik ben het Zelf. Raak Mij aan en zie, want een geest heeft geen vlees en beenderen, zoals u ziet dat Ik heb.

LUKAS 24:39

Het was dezelfde Persoon, maar veranderd. Hij was verheerlijkt. Hij had een nieuwe natuur, een nieuwe gedaante waarin Hij Zich aan de discipelen vertoonde.

Deze verandering van Christus is geestelijk op ons toegepast. Paulus zegt in Romeinen hoofdstuk 8, vers 11:

En als de Geest van Hem Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zal Hij Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest, Die in u woont.

ROMEINEN 8:11

Dit levend maken van onze sterfelijke lichamen zou kunnen verwijzen naar de opstanding aan het einde van de tijd, want ook dat zou een ware uitspraak zijn. Hij verwijst naar de lichamelijke opstanding van Jezus. Hij zou het over onze lichamelijke opstanding kunnen hebben. Maar het zou ook kunnen betekenen dat dit opstandingsleven van Christus in de Geest aan ons wordt gegeven terwijl wij in deze sterfelijke lichamen zijn. Hij geeft ons leven in onze sterfelijke lichamen, zodat wij een nieuwheid van leven hebben. Die is in ons de tegenhanger van het leven dat Jezus had toen Hij uit de dood opstond.

9

Met Christus boven zijn en het hemelse zoeken

Deze begrippen zijn uiteraard abstract, misschien zelfs een beetje mystiek. Maar hopelijk kunnen we toch begrijpen wat Paulus zegt en hoe dit als argument dient voor verandering in ons leven. Paulus zegt daarom in vers 1 van hoofdstuk 3:

Als u nu met Christus opgewekt bent, zoek dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, Die aan de rechter hand van God zit.

KOLOSSENZEN 3:1

Hij heeft in hoofdstuk 2, vers 12, bevestigd dat dit waar is. Hij zegt:

Richt je op de dingen daarboven, waar Christus zit, aan de rechterhand van God.

Paulus zegt in dit vers eigenlijk niet dat wij aan de rechterhand van God zitten. Maar in de tweelingbrief van deze brief, de brief aan de Efeziërs, maakt hij dat punt wel. Hij gaat hier in Kolossenzen niet zover dat hij het uitspreekt, maar we weten dat Paulus het geloofde, omdat hij het onderwees in Efeze hoofdstuk 2, vers 6. Hij maakt daar hetzelfde punt over het feit dat wij met Christus zijn opgewekt, en hij zegt dat God:

en heeft ons met Hem opgewekt en met Hem in de hemelse gewesten gezet in Christus Jezus,

EFEZE 2:6

Dat is Efeze 2, vers 6.

Hij vermeldt dus dat Christus niet alleen is opgestaan en dat wij in Hem zijn opgestaan, maar dat Christus ten hemel is gevaren en dat wij in Hem ten hemel zijn gevaren. Christus is aan de rechterhand van God, en wij zijn in Hem aan de rechterhand van God. Als al deze dingen waar zijn, en de christen ziet door het geloof dat ze waar zijn, dan geeft dit een nieuwe omschrijving van ons leven, van ons doel in het leven en van de richting die als passend voor ons leven kan worden beschouwd.

Paulus ziet het heel duidelijk. Hij hoopt dat zijn lezers het even duidelijk zien als hij: dat we niet langer de dingen moeten zoeken die beneden zijn, omdat dat niet werkelijk de sfeer is die ons leven bepaalt. Natuurlijk leven we hier. Even verderop in Kolossenzen 3, in vers 5, zegt hij:

Dood dan uw leden die op de aarde zijn: ontucht, onreinheid, hartstocht, kwade begeerte, en de hebzucht, die afgoderij is.

KOLOSSENZEN 3:5

Er is een deel van ons dat op de aarde is. Maar wat ons begrip van onze positie bij God betreft, zijn we niet langer dood in zonden. Ons leven wordt niet langer bepaald door zonde of veroordeling. Ons leven wordt bepaald door het leven in Christus aan de rechterhand van God. Dit is onze werkelijkheid. Dit is de werkelijkheid waarnaar we kijken om te bepalen wat onze doelen zullen zijn en wat onze waarden zullen zijn. Daarom moeten we waarde hechten aan de dingen die boven zijn en die zoeken.

10

Gods waarden tegenover menselijke waarden

Paulus vertelt ons nooit precies welke dingen er boven zijn. En ik weet niet zeker of ik je precies kan vertellen welke specifieke dingen hij op het oog heeft. God is zeker boven. Jezus is boven. Even verderop, in vers 3, gaat hij zeggen:

uw leven is met Christus verborgen in God.

KOLOSSENZEN 3:3

Ik neem aan dat ons eigen leven boven is. En daarom zijn de dingen waar we waarde aan hechten en die we nastreven, dingen die boven waarde hebben. Dat wil zeggen: de dingen waaraan in de hemel waarde wordt gehecht. Jezus zei in Lukas hoofdstuk 16, vers 15, aan het einde van dat vers:

En Hij zei tegen hen: U bent het die uzelf rechtvaardigt voor de mensen, maar God kent uw hart. Want wat hoog is onder de mensen, is een gruwel voor God.

LUKAS 16:15

Gods waarden zijn het omgekeerde van die van de mens. Mensen hebben bepaalde dingen hoog in aanzien. God vindt diezelfde dingen een gruwel. Het is heel duidelijk dat Gods beoordeling van de betrekkelijke waarde van dingen anders is dan die van de mens. En als we aan ons oude leven gestorven zijn en vernieuwd worden in de geest van ons denken, dan zullen onze waarden veranderen. We zullen waarde hechten aan de dingen waaraan God waarde hecht.

Wanneer iemand niet wedergeboren is, hecht hij van nature waarde aan bepaalde dingen. Hij hecht waarde aan aardse zekerheid. Hij hecht waarde aan een lang leven. Hij hecht waarde aan comfort. Hij hecht waarde aan bezittingen. Hij hecht waarde aan waardering van anderen en aan een goede naam bij anderen. Aan deze dingen hechten mensen van nature waarde. En ik zeg niet dat deze dingen niet langer aantrekkelijk zijn zodra iemand christen wordt. Dat zijn ze natuurlijk wel. Ook als christen zou ik het niet erg vinden om lang te leven. Ik zou comfort niet erg vinden. Ik zou het niet erg vinden om gewaardeerd te worden. Dezelfde dingen die ik graag wilde voordat ik tot behoud kwam. Sommige daarvan zou ik nog steeds graag willen, maar dat mogen niet de dingen zijn die ik zoek. Dit zijn de dingen die mensen zoeken.

Weet je nog dat Jezus de discipelen bij Caesarea Filippi vertelde dat Hij zou sterven en op de derde dag zou opstaan, en dat de discipelen het niet begrepen? En Petrus bestrafte Hem en zei:

En Petrus nam Hem apart en begon Hem te bestraffen; hij zei:
God zij U genadig, Heere, dit zal beslist niet met U gebeuren!

MATTHEÛS 16:22

En Jezus zei:

Maar Hij keerde Zich om en zei tegen Petrus: Ga weg achter Mij, satan! U bent een struikelblok voor Mij, want u bedenkt niet de dingen van God, maar die van de mensen.

MATTHEÛS 16:23

zei Hij. En ik vraag me af hoeveel christenen vandaag een aanstoot voor Hem zijn omdat ze behagen scheppen in de dingen van de mens, omdat ze die hoogachten.

Daarmee wil ik niet zeggen dat alle dingen die mensen hoogachten op zichzelf slecht zijn. Natuurlijk houden de meeste mensen van een goede maaltijd, of ze nu christen zijn of niet. Een goede nachtrust. Naar binnen gaan om uit de regen te zijn, in een aangenaam klimaat wonen, mensen hebben die je aardig vinden. Ongelovigen genieten van deze dingen, en gelovigen ook. Maar het verschil is dat een ongelovige niets hogers heeft om te zoeken dan dat, terwijl de christen dat wel heeft. En de christen zal die dingen zo nodig opofferen om hogere dingen te verkrijgen. Het doel van een christen is niet wat natuurlijk is, maar wat bovennatuurlijk is, wat boven is, wat voor altijd waarde zal hebben.

11

Je leven wijden aan wat eeuwig waarde heeft

Toen ik begin twintig was, maakte ik me er weleens zorgen over dat ik jarenlang, vanaf mijn tienerjaren, al mijn tijd had besteed aan het leren kennen van de Bijbel en aan niets anders. En ik besepte hoe weinig ik kon, behalve over de Bijbel praten. Zo iemand van wie ze zeggen dat hij zo op de hemel gericht is dat hij op aarde nergens voor deugt. Ik voelde me daar bijna schuldig over en vroeg me soms af of ik mezelf er werkelijk schade mee berokkende. Wat als mijn auto stukgaat? Wat als ik iets aan mijn dak moet repareren? Wat als ik het broodrooster moet maken? Wat als ik een gloeilamp moet indraaien? En ik weet niet hoe ik ook maar een van die dingen moet doen. Hoeveel Bijbelleraren heb je nodig om een gloeilamp in te draaien? Nou, dat kan ik wel. Die andere dingen kon ik niet.

Maar het is nu eenmaal zo dat ik heel weinig veelzijdig ben, omdat ik me al vroeg in mijn leven geroepen voelde om me aan één ding te wijden en me daarvoor af te zonderen. En nu, dertig jaar later, ben ik nog steeds weinig veelzijdig. Ik wijd me nog steeds aan maar één ding. Maar ik moest een paar beslissingen nemen toen ik begon te beseffen hoe eenzijdig mijn leven was, hoezeer het aan één ding gewijd was. Ik herinner me dat Jezus zei:

Jezus antwoordde en zei tegen haar: Martha, Martha, u bent bezorgd en maakt u druk over veel dingen. Slechts één ding is nodig. Maria heeft het goede deel uitgekozen, dat niet van haar zal worden afgenomen.

LUKAS 10:41-42

Ik besepte dat het weliswaar enig nut zou hebben om andere dingen te weten, maar ik denk niet dat christenen er verkeerd aan doen om deskundig te worden in andere dingen als hun roeping ergens anders ligt dan de mijne. Nogmaals, ik zeg niet dat mensen die dingen nooit zouden moeten leren. Mensen leren van alles aan een hogeschool of universiteit, op een vakschool of gewoon om de kost te kunnen verdienen. Maar alle tijd die ze daaraan besteden, besteden ze aan iets wat niet eeuwig

zal blijven bestaan. Het kan waarde hebben in dit leven. Er zijn dingen die het waard zijn om in zekere mate na te streven vanwege hun tijdelijke waarde: de mogelijkheid om de kost te verdienen, de mogelijkheid om gezond te zijn.

Paulus zei:

Want de oefening van het lichaam is van weinig nut, maar de godsvrucht is nuttig voor alle dingen, omdat zij de belofte van het tegenwoordige en van het toekomstige leven heeft.

1 TIMOTHEÛS 4:8

Er is niets mis met lichaamsbeweging, zolang je maar beseft dat het nut dat je ervan hebt maar gering is vergeleken met wat je aan godsvrucht zou kunnen hebben, zegt hij. Maar het punt is dat alle tijd die je eraan besteedt... En misschien ben ik in dit opzicht wel wat eenzijdiger dan ik zou moeten zijn. Misschien zou ik moeten leren hoe ik de auto moet repareren. Maar tot nu toe heeft God het gezegend, in die zin dat Hij altijd mensen om me heen heeft gehad die mijn auto voor me wilden repareren wanneer dat nodig was. En die ook de andere dingen wilden doen die ik gedaan moest hebben. Daar gaat het bij het lichaam van Christus om. Maar dit wil ik wel zeggen: als ik over deze dingen nadenk, heb ik maar heel zelden ergens spijt van. En de spijt die ik misschien even voel, zet ik al gauw van me af, omdat de dingen die ik zoek dingen zijn die ik nooit zal hoeven afstaan. De Bijbel zegt:

En de wereld gaat voorbij met haar begeerte; maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.

1 JOHANNES 2:17

12

Studie en beroep in het licht van Gods roeping

Er zijn dingen die eeuwig zijn, en er zijn dingen die alleen tijdelijk zijn. En de tijdelijke dingen zijn noodzakelijk. Je moet eten in je buik krijgen. Je moet een dak boven je hoofd hebben. Misschien moet je zorgen dat je auto blijft rijden. Deze dingen kunnen

noodzakelijk zijn binnen Gods wil voor jouw leven. Ik weet zeker dat ze dat zijn. Maar hoe noodzakelijk ze ook mogen zijn, we moeten ons er maar heel losjes aan hechten en ze maar heel losjes nastreven. We moeten er heel weinig waarde aan hechten, behalve voor het moment. Ze hebben waarde voor het moment.

Stel je voor dat je vier of vijf of zes volle jaren aan een hogeschool of universiteit studeert om een bepaald beroep te leren, en dat je dan een jaar later sterft. Dan heb je al die jaren besteed aan het leren van een beroep. Nou, dat is prima als God je tot dat beroep roept, want die jaren waarin je voor dat beroep hebt gestudeerd, zijn jaren van dienst aan God, zelfs als je dat beroep nooit kunt uitoefenen. Als God je roept om te gaan studeren, is dat de beste plek waar je voor God naartoe kunt gaan. Maar veel mensen hechten waarde aan wat de wereld waardevol vindt, en soms is een hogere opleiding op zichzelf wat de wereld waardevol vindt. Het heeft misschien helemaal niets te maken met wat God je roept om te doen. Het heeft misschien helemaal niets te maken met waar God wil dat je je jaren aan verspilt.

Als je geroepen bent om arts te worden, zul je naar de universiteit moeten. Maar het is ook zo dat veel mensen, denk ik, enkele van de beste jaren van hun leven aan een hogeschool of universiteit doorbrengen. Jaren waarin ze God hadden kunnen dienen, en die jeugdijaren kunnen ze niet terugkrijgen. En vaak is alles wat ze eraan overhouden iets wat hoog staat aangeschreven bij mensen, maar een gruwel is voor God.

En dus moet de christen zijn hele waardestelsel herzien. We hebben hierover gesproken in een thematische reeks, eerder tijdens onze school, en we zullen er op dit moment niet verder op ingaan.

13

Levenskeuzes met de eeuwigheid voor ogen

Maar Paulus betoogt dat we een nieuwe kijk op alle dingen hebben, omdat we een nieuw leven hebben dat met Christus verborgen is in God en omdat we met Christus opgewekt zijn. We leven nu in een werkelijkheid die geen einde heeft. En als de dingen waarop we ons hart zetten wél een einde hebben, dan zullen we verliezen wat ons

dierbaar is wanneer we dit leven verlaten en het niet kunnen meenemen. Maar stel dat ons hart gericht is op de dingen die boven zijn. Onze hartstocht is dan om het Koninkrijk van God te zien voortgaan en te zien dat zielen behouden worden. We willen dat christenen worden gevoed, sterk en standvastig worden in hun geloof en tot volwassenheid komen. Die hartstocht motiveert ons, drijft ons voort en bepaalt ons beroep. Als we daaraan waarde hechten en alles wat we verder doen met die doelen voor ogen doen, zullen we nooit aanleiding hebben om spijt te krijgen van de manier waarop we ons leven hebben besteed.

We zullen niet het gevoel hoeven te hebben: 'Ik heb mijn leven besteed aan het waarderen van wat in Gods ogen alleen maar vuilnis is.' En misschien zul je dat op geen enkel moment zo scherp voelen als op je sterfbed. Soms is er een sterfbed voor nodig om ons te helpen ons leven vanuit het juiste perspectief te bekijken, om terug te kijken en te zeggen: 'Nou, dit is het einde. Wat heb ik ermee gedaan? Wat heb ik bereikt?' En een wijs mens is iemand die in het heden beslissingen neemt met het oog op de gevolgen op lange termijn. En met het oog op het oordeel dat later zal worden gevormd, wanneer er wordt teruggekeken op die dingen en op de resultaten die eruit zullen voortkomen.

En ik wil jullie dringend aansporen om beslissingen te nemen met dat voor ogen, omdat jullie hier allemaal nog heel jong zijn en veel meer van jullie leven vóór je hebben dan ik van het mijne. Er komt een dag waarop je terugkijkt op de dingen die je dit jaar en volgend jaar en het jaar daarna hebt besloten te doen. Tenminste, als je het geluk hebt een sterfbed te hebben, in plaats van plotseling te sterven zonder de gelegenheid om terug te blikken. En je zult terugkijken en ofwel zeggen: 'Wat heb ik mijn tijd geweldig gebruikt met het oog op de eeuwigheid.' Of je zult zeggen: 'Ik heb de dingen gezocht die alleen in deze wereld waarde hadden. En nu is mijn leven in deze wereld voorbij, en ga ik naar een hemel waar ik niets heb verzameld en waar de dingen waaraan ik mijn leven heb gewijd mij helemaal niet ten goede zullen komen.'

En dus pleit Paulus ervoor om dit hemelse perspectief te hebben. Dat verandert natuurlijk alles wat we voor onszelf van waarde achten en de doelen die we stellen. We zoeken de dingen die boven zijn, de dingen die eeuwig zijn, met andere woorden, waar Christus zit. De dingen die vanuit Zijn perspectief, aan de rechterhand van God, waarde hebben voor Hem.

14

Ons verborgen leven met Christus in God

Bedenk de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn, want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God.

KOLOSSENZEN 3:2-3

Hij verwijst naar het feit dat we in Christus hebben gedeeld in Zijn dood. En hij heeft in vers 1 al gezegd dat we ook met Hem zijn opgestaan. We zijn in zekere zin uit dit leven overgegaan naar het volgende leven in de hemel. Daarom is ons leven niet hier op deze aarde. Een aspect ervan is dat wel, maar als het erom gaat hoe we ons bestaan moeten begrijpen en omschrijven:

Ons leven is met Christus verborgen in God.

KOLOSSENZEN 3:3

We zijn in Hem aan de rechterhand van God.

Dat kunnen we niet zien. Het is verborgen. Ons leven is op dit moment niet iets zichtbaars. Als mensen naar mij kijken en naar mijn zichtbare leven, zien ze in zekere zin hetzelfde soort mens als wanneer ze naar iemand anders kijken die zelfs geen christen is. Ik heb hetzelfde soort huid. Ik eet hetzelfde soort voedsel en rijd in hetzelfde soort auto als ongelovigen. Hopelijk zien ze een andere kwaliteit van leven. Hopelijk zien ze in mijn leven een andere richting dan een ongelovige zou nastreven. Maar in veel opzichten zie ik er op het eerste gezicht gewoon uit als ieder ander. Misschien niet zozeer als ieder ander, maar wel als een heleboel andere mensen.

Toch is het aspect van mijn leven waarvan ik me het meest bewust moet zijn, en waardoor ik al mijn doelen laat bepalen, onzichtbaar. Het is het verborgen aspect. Het is verborgen in Christus. Het is verborgen met Christus in God. Maar het zal niet altijd verborgen blijven, want hij zegt in vers 4:

Wanneer Christus geopenbaard zal worden, Die ons leven is, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

KOLOSSENZEN 3:4

Op dit moment is het verborgen met Christus in God, maar Hij zal verschijnen. Wij zullen ook verschijnen. Het zal niet langer verborgen zijn.

15

Heerlijkheid: bij Zijn komst op Christus lijken

Dit ligt qua gedachte heel dicht bij wat Johannes in 1 Johannes hoofdstuk 3 zei. Hij spreekt daar over het contrast tussen wat we nu onzichtbaar zijn en wat er later van ons openbaar zal worden wanneer Jezus komt. Johannes zei in 1 Johannes 3:2:

Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Maar wij weten dat, als Hij geopenbaard zal worden, wij Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien zoals Hij is.

1 JOHANNES 3:2

Dat zijn we al.

En het is nog niet duidelijk wat we zullen zijn.

Dus we zijn nu iets, maar het is niet voor iedereen duidelijk wat we nu zijn.

En ieder die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich, zoals Hij rein is.

1 JOHANNES 3:3

Het doel is dat wanneer Jezus geopenbaard wordt, wij geopenbaard zullen worden als mensen die op Hem lijken. Of, zoals Paulus het in Kolossenzen 3:4 zegt:

We zullen samen met Hem in Zijn glorie verschijnen.

De uitdrukking ‘heerlijkheid’ wordt bij Paulus gebruikt voor onze bestemming. Mogelijk ook bij sommige andere schrijvers van het Nieuwe Testament, maar bij Paulus zeker. In Hebreeën 2:10 staat:

Want het paste Hem, om Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn, dat Hij, om veel kinderen tot heerlijkheid te brengen, de Leidsman van hun zaligheid door lijden zou heiligen.

HEBREEËN 2:10

God deed dit bij het brengen van vele zonen tot heerlijkheid. Wat betekent het om vele zonen tot heerlijkheid te brengen?

In Romeinen hoofdstuk 8 hebben we een parallel in vers 29, waar hij zegt:

Want hen die Hij van tevoren gekend heeft, heeft Hij er ook van tevoren toe bestemd om aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zou zijn onder vele broeders.

ROMEINEN 8:29

De gedachte in beide passages is dat God een groot gezin wil. Hij brengt vele zonen tot heerlijkheid. Hij heeft voorbestemd dat Christus de Eerstgeborene zou zijn van vele broeders die Hij zal brengen — waartoe? Tot heerlijkheid, ja, om aan Zijn beeld gelijkvormig te worden.

De heerlijkheid waarop de christen hoopt, is gelijkvormig te worden aan het beeld van Christus. Daarom zegt Paulus in Kolossenzen 3:4:

Wanneer Christus geopenbaard zal worden, Die ons leven is, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

KOLOSSENZEN 3:4

Johannes zegt het zo:

Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Maar wij weten dat, als Hij geopenbaard zal worden, wij Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien zoals Hij is.

1 JOHANNES 3:2

Want dat is wat heerlijkheid is. Heerlijkheid is op Hem lijken. Het doel van de christen is dus om trouw en vruchtbaar te volharden in deze periode waarin nog niet geopenbaard is wat we zullen zijn. De werkelijke kern van wie we zijn is een verborgen werkelijkheid, verborgen met Christus in God.

De wereld ziet Hem nu niet, en ze ziet ook niet werkelijk wat wij nu zijn. Maar dat zal ze wel zien wanneer Hij komt. De wereld zal zien wat Hij is en zal tegelijkertijd zien wat wij zijn. En wij zullen op Hem lijken, en wij zullen met Hem verheerlijkt worden naar Zijn beeld.

Paulus zegt dit ook in Romeinen hoofdstuk 8. In Romeinen hoofdstuk 8, vers 17 en verder, zegt Paulus:

En als wij kinderen zijn, dan zijn wij ook erfgenamen:
erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus;
wanneer wij althans met Hem lijden, opdat wij ook met Hem
verheerlijkt worden.

ROMEINEN 8:17

En hij zegt:

Want ik ben ervan overtuigd dat het lijden van de tegenwoordige
tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard
zal worden.

ROMEINEN 8:18

Een heerlijkheid die in ons geopenbaard zal worden. Wat is die heerlijkheid? Het is de
gelijkenis van Christus in ons.

[Vertalersnoot: de spreker volgt hier zijn Engelse vertaling, die ‘in ons geopenbaard’
zegt. De hierboven aangehaalde HSV heeft ‘aan ons geopenbaard’.] En hij zegt:

Met reikhalzend verlangen immers verwacht de schepping het
openbaar worden van de kinderen van God.

ROMEINEN 8:19

Het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn, maar de schepping zelf wacht er vol
verlangen op om het te zien. Johannes zegt over degenen die nu de zonen van God zijn:

Lieve mensen, we zijn nu kinderen van God, maar het is nog niet duidelijk wat we
zullen zijn.

Dus de schepping zelf ziet vol verlangen uit naar de tijd waarin degenen die de zonen van God zijn, als zodanig geopenbaard zullen worden. Dat zal zijn wanneer Jezus komt, en dat is wanneer wij verheerlijkt zouden worden. Dat is de heerlijkheid die in ons geopenbaard zou worden, de heerlijkheid van het zoonschap, van het zijn als Jezus, de Zoon. Dit hoort allemaal bij wat Paulus voor ogen heeft wanneer hij spreekt over ons geopenbaard worden of met Hem verschijnen in heerlijkheid. Wij zullen op Hem lijken.

16

De oude en de nieuwe mens als uitgangspunt

In Kolossenzen 3:5 en verder zegt hij:

Dood dan uw leden die op de aarde zijn: ontucht, onreinheid, hartstocht, kwade begeerte, en de hebzucht, die afgoderij is. Door deze dingen komt de toorn van God over de ongehoorzamen. In deze dingen hebt ook u voorheen gewandeld, toen u in die dingen leefde. Maar nu, legt ook u dit alles af, namelijk toorn, woede, slechtheid, laster, en schandelijke taal uit uw mond. Lieg niet tegen elkaar, aangezien u de oude mens met zijn daden uitgetrokken hebt, en de nieuwe mens aangetrokken hebt, die vernieuwd wordt tot kennis, overeenkomstig het beeld van Hem Die hem geschapen heeft. Daarbij is niet Griek en Jood van belang, besnedene en onbesnedene, barbaar en Scyth, slaaf en vrije, maar Christus is alles en in allen.

KOLOSSENZEN 3:5-11

Ik heb deze hele alinea gelezen omdat het eigenlijk onmogelijk is om ook maar één onderdeel ervan te analyseren zonder de hele gedachte te zien. De belangrijkste reden is dat de kerngedachte van deze alinea pas in vers 9 en 10 naar voren komt. In vers 9 en

10 hebben we de kern van de bespreking. De verzen die daaraan voorafgaan, vanaf vers 5, bouwen voort op het uitgangspunt dat we in vers 9 en 10 vinden. Het uitgangspunt in vers 9 en 10 is:

Lieg niet tegen elkaar, aangezien u de oude mens met zijn daden uitgetrokken hebt, en de nieuwe mens aangetrokken hebt, die vernieuwd wordt tot kennis, overeenkomstig het beeld van Hem Die hem geschapen heeft.

KOLOSSENZEN 3:9-10

Deze gedachte van de oude mens en de nieuwe mens is misschien wel een van de meest verkeerd begrepen begrippen in de geschriften van Paulus. Overigens komen ze nergens anders in de Bijbel voor. Alleen Paulus bespreekt of gebruikt de termen oude mens en nieuwe mens, en hij doet dat maar in drie van zijn brieven. In Romeinen gebruikt hij echter nooit de uitdrukking 'de nieuwe mens'. Hij spreekt wel over de oude mens in Romeinen 6:6. De nieuwe mens wordt op zichzelf genoemd in Efeze 2:15. Vervolgens worden de nieuwe en de oude mens samen genoemd in Efeze hoofdstuk 4, en ook hier in Kolossenzen 3. Daar houdt het op. Dat is alles wat Paulus over het onderwerp van de oude mens en de nieuwe mens heeft geschreven.

In Romeinen 6:6 noemt hij alleen de oude mens, zonder naar de nieuwe mens te verwijzen. In Efeze 2:15 noemt hij de nieuwe mens zonder naar de oude mens te verwijzen. Hij heeft dus twee plaatsen: op de ene noemt hij de oude mens zonder naar de nieuwe te verwijzen, en op de andere noemt hij de nieuwe zonder naar de oude te verwijzen. Vervolgens zijn er twee plaatsen waar hij ze allebei samen noemt. Die in Efeze 4 staat in vers 22 tot en met 24, en de andere staat in Kolossenzen 3, de verzen die we bekijken, vers 9 en 10.

17

De oude en de nieuwe mens als kleding

Laat me je voorlezen wat hij hierover in Efeze 4 zegt. In Efeze 4:22 tot en met 24 zegt Paulus:

namelijk dat u, wat betreft de vroegere levenswandel, de oude mens aflegt, die te gronde gaat door de misleidende begeerten, en dat u vernieuwd wordt in de geest van uw denken, en u bekleedt met de nieuwe mens, die overeenkomstig het beeld van God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid.

EFEZE 4:22-24

Dit staat in de gebiedende wijs: je moet de oude mens afleggen.

Let erop dat het beeld dat gebruikt wordt, het afleggen van iets en het aantrekken van iets is. Het beeld is heel duidelijk dat van kleding. Je trekt een kledingstuk uit en je trekt een ander kledingstuk aan. Het is opmerkelijk en vreemd dat bijna elke Bijbelleraar die ik ooit heb gehoord of gelezen, gelooft en aanvoert dat Paulus, wanneer hij de uitdrukking 'de nieuwe mens' en 'de oude mens' gebruikt, spreekt over een nieuwe natuur en een oude natuur die in ons zijn. Dat we een oude natuur hebben en vervolgens, wanneer we tot bekering komen, een nieuwe natuur hebben. Die zijn allebei in ons en strijden tegen elkaar.

Paulus zegt immers in Galaten hoofdstuk 5, ik geloof dat het vers 17 is:

Want het vlees begeert tegen de Geest in, en de Geest tegen het vlees in; en die staan tegenover elkaar, zodat u niet doet wat u zou willen.

GALATEN 5:17

Zij zeggen: ‘Nou, daar heb je het. Je hebt de oude mens tegenover de nieuwe mens, die tegen elkaar strijden, het vlees tegenover de Geest, de nieuwe mens in Christus en de oude mens in Adam.’

18

De strijd tussen het vlees en de Geest

Laat ik dit zeggen: het idee dat zo wordt beschreven, betwist ik eigenlijk niet. Ik geloof dat er inderdaad een soort worsteling in ons plaatsvindt. Ik weet niet of ik het twee naturen zou noemen, al is dat misschien geen onjuiste manier om het te zeggen. Maar ik denk dat je beter kunt spreken van twee kanten van onze ene natuur. Wat is een natuur eigenlijk? Wat is een natuur? Een natuur is wat je bent, denk ik, je natuur. Maar ik geloof niet dat we noodzakelijkerwijs twee naturen hebben. Ik denk dat we een conflict binnen onze ene natuur hebben. We hebben die kant van ons die uit gewoonte nog steeds vleselijk is. Door gewoonten uit het oude leven en door aanhoudende driften in ons lichamelijke bestaan, onze klieren enzovoort, hebben we die menselijke natuur die door gewoonte en door chemische processen naar zonde neigt. Of op zijn minst naar zelfbevrediging, waarvan sommige vormen zonde zijn. Daarnaast hebben we ook wat Petrus de goddelijke natuur noemt. In 2 Petrus hoofdstuk 1, vers 4 zegt Petrus:

Daardoor heeft Hij ons de grootste en kostbare beloften geschonken, opdat u daardoor deel zou krijgen aan de Goddelijke natuur, nadat u het verderf, dat er door de begeerte in de wereld is, ontvlucht bent.

2 PETRUS 1:4

Dat wil zeggen, deze beloften.

Als we in deze wereld met begeerten leven, is er verderf. En onze lichamen zijn gemaakt met bepaalde ingebouwde begeerten, begeerten die al vanuit de fabriek zijn geïnstalleerd. En wij hebben deel aan de goddelijke natuur, de natuur van God, zodat we kunnen ontkomen aan de macht van dit verderf in ons leven. Petrus zegt het niet,

maar we kunnen dit zeker uit de rest van de Schrift afleiden: deze goddelijke natuur komt tot ons in de Persoon van de Heilige Geest, Die Zelf God is. Hij is Zelf de goddelijke Persoon, de goddelijke natuur. Doordat we Hem ontvangen, en Zijn invloed op onze geest en onze natuur, en Zijn werking in ons hart, hebben we een andere kracht die in ons werkt naast de kracht van onze klieren en van onze gewoonte om onszelf te bevredigen. We hebben het werk van God in ons hart. En dit werk is meer dan toereikend om van ogenblik tot ogenblik de macht en het verderf van het vlees te overwinnen.

Ik zal dus niet betogen dat we geen twee krachten in ons hebben die het tegen elkaar uitvechten. Sommige mensen ontkennen dit. De meeste christenen nemen aan dat het waar is. Maar wat ik niet zal doen, is deze twee drijfveren, of deze twee naturen, of hoe we ze ook willen noemen, gelijkstellen aan de oude mens en de nieuwe mens. Dat kan ik niet doen, omdat Paulus dat niet doet.

19

Waarom ‘mens’ meer betekent dan ‘zelf’

Helaas vertalen veel Bijbelvertalingen de oude mens en de nieuwe mens met ‘the old self’ en ‘the new self’: het oude zelf en het nieuwe zelf. Volgens mij doen de New International Version en de New American Standard dat ook. Misschien geldt het wel voor alle nieuwe vertalingen, maar dat weet ik niet zeker. Dat is heel gebruikelijk in moderne vertalingen. Ze nemen Paulus’ uitdrukking ‘de oude mens’ en ‘de nieuwe mens’, en vertalen die vervolgens als ‘het oude zelf’ en ‘het nieuwe zelf’.

Nu zou ik denken dat iedereen kan zien dat er verschil is tussen het woord ‘man’, mens of man, en het woord ‘self’, zelf. Ik kan zeggen dat David een man is. Hij is misschien ook een zelf, maar daarmee zeg je niet hetzelfde. Ik zou kunnen zeggen dat mijn zoon mijn jonge man is, of dat iemand op mijn bruiloft mijn ‘best man’ is, maar dat betekent niet dat ze mijn ‘best self’ zijn, mijn beste zelf. ‘Self’ en ‘man’ zijn geen identieke woorden. Ze hebben verschillende betekenissen. En het is treurig dat sommige vertalers liever interpreteren dan vertalen.

Het Griekse woord dat Paulus in al deze gevallen gebruikt, is het gewone woord voor mens: *anthropos*. Je herkent dat waarschijnlijk meteen als de stam van sommige van onze woorden, zoals antropologie of antropomorfisme, als je dat woord kent.

Anthropos betekent mens. Het betekent niet zelf; het betekent mens. En Paulus spreekt over een nieuwe *anthropos* en een oude *anthropos*. Helaas hebben vertalers de gewoonte om voor je te beslissen wat Paulus bedoelt en je te vertellen wat hij volgens hen bedoelt, in plaats van wat hij zegt.

Als je een vertaling leest waarin de vertaler zegt:

Jullie hebben je oude ik afgelegd en je nieuwe ik aangetrokken dan krijg je volgens mij geen goed beeld van wat Paulus zegt. Want nogmaals, een oud zelf en een nieuw zelf klinken een beetje als een oude natuur en een nieuwe natuur binnen in je. Maar Paulus spreekt nooit over de oude mens of de nieuwe mens als iets wat binnen in je is. Het is altijd zo dat jij erin bent. Net als kleding trek je die aan of uit. Je bent in de nieuwe mens of je bent in de oude mens. De oude mens is niet in jou, en de nieuwe mens is niet in jou. De nieuwe mens en de oude mens zijn entiteiten die groter zijn dan jij, en jij bent in de een of in de ander. Je trekt ze aan en uit, vergelijkbaar met het aantrekken en uittrekken van kleding.

Hij beschreef het niet als voedsel dat bij je naar binnen gaat en dus binnen in je wordt verteerd. Hij gebruikte het beeld van kleding, omdat je in de nieuwe mens bent als je christen bent. Nu spreekt Paulus hierover niet altijd op precies dezelfde manier, maar ik zou vanuit de Bijbel duidelijk willen maken wat Paulus als de nieuwe mens aanduidt en wat hij als de oude mens aanduidt.

20

Adam en Christus als twee mensheden

De eerste verwijzing naar de oude mens staat in Romeinen 5. En we gaan binnenkort Romeinen bestuderen. Ik zal dezelfde punten moeten bespreken wanneer we bij deze passage komen, maar sommige dingen kunnen best herhaald worden, omdat ze niet

altijd de eerste keer worden begrepen. We zullen dit dus meer dan eens te horen krijgen bij onze studie van het Nieuwe Testament. Maar in Romeinen — ik zei 5, en we zullen naar 5 kijken, maar kijk eerst naar 6. In Romeinen 6:6 zegt Paulus:

Dit weten wij toch, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde tenietgedaan zou worden en wij niet meer als slaaf de zonde zouden dienen.

ROMEINEN 6:6

Onze oude mens is gekruisigd. Staat er in sommige vertalingen: ‘Ons oude zelf is gekruisigd’? Als dat zo is, bewijzen de vertalers je een slechte dienst. Paulus zei niet dat ons oude zelf gekruisigd is. Hij zei: onze oude mens. Wie is onze oude mens? Nou, wie is jouw ‘oude man’? Je vader is je ‘oude man’. Dat is natuurlijk hedendaagse Engelse spreektaal, maar het staat niet zo ver af van wat Paulus in gedachten heeft. Je oude mens voordat je tot bekering komt, is Adam: je oude man, je pa, je vader. Je was ooit in Adam.

De reden dat ik dit weet, is dat Paulus dit idee van de oude mens in Romeinen 6:6 introduceert zonder hem ooit eerder rechtstreeks genoemd te hebben. Dat veronderstelt dat hij ergens vóór deze uitspraak alle aanwijzingen moet hebben gegeven over wie de oude mens is. Als je naar Romeinen 5 kijkt, zien we voortdurend deze tegenstelling tussen twee mensen. In Romeinen 5:15 zegt hij in de tweede zin:

Maar het is met de genadegave niet zoals met de overtreding. Want als door de overtreding van de ene velen gestorven zijn, veel meer is de genade van God en de gave door de genade die er is door de ene mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.

ROMEINEN 5:15

Wie is die ene mens door wie iedereen gestorven is? Adam. Wie is die andere mens? Hij zegt wie het is: Jezus. Er zijn twee mensen, Adam en Jezus. In vers 16 van Romeinen 5 staat:

En het is met de gave niet zoals het was door de ene die zondigde. Want de veroordeling leidde ten gevolge van één overtreding wel tot verdoemenis, maar de genadegave bij vele overtredingen tot rechtvaardiging.

ROMEINEN 5:16

Daarmee wordt die ene mens bedoeld.

In vers 17 staat:

Want als door de overtreding van de ene de dood geregeerd heeft door de ene, veel meer zullen zij die de overvloed van de genade en van de gave van de gerechtigheid ontvangen, in het leven regeren door de Ene, namelijk Jezus Christus.

ROMEINEN 5:17

Tegen het einde van dat vers staat:

‘Het geschenk van rechtvaardigheid zal in het leven heersen door die ene.’ Daarmee wordt die ene Mens bedoeld, Jezus Christus.

[Vertalersnoot: de spreker zegt hier dat de gave regeert; in Romeinen 5:17 regeren degenen die de gave ontvangen.]

Vers 18 van Romeinen 5:

Zoals dus door één overtreding de veroordeling gekomen is over alle mensen tot verdoemenis, zo komt ook door één rechtvaardigheid de genade over alle mensen tot rechtvaardiging van het leven.

ROMEINEN 5:18

Vers 19:

Want zoals door de ongehoorzaamheid van de ene mens velen als zondaars aangemerkt worden, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de Ene velen als rechtvaardigen aangemerkt worden.

ROMEINEN 5:19

Je merkt dat het in deze hele passage steeds over de ene mens en de andere mens gaat.

Dan introduceert hij zonder waarschuwing, meteen in het volgende hoofdstuk, de oude mens. Onze oude mens is gekruisigd. Hij zegt niet ons oude zelf, maar onze oude mens. Dit woord ‘mens’ is in de vorige alinea in hoofdstuk 5 telkens opgedoken, zo talrijk als paardenbloemen in een weiland.

[Vertalersnoot: de spreker doelt op de herhaling van ‘man’ in zijn Engelse vertaling. De HSV gebruikt op verschillende van die plaatsen ‘de ene’, waardoor de herhaling in de Nederlandse citaten minder zichtbaar is.] Het klinkt alsof dit in deze specifieke alinea een heel overheersend woord in zijn denken is. Er zijn twee mensen. De ene is Adam en de andere is Christus. Degene die het eerst op het aardse toneel verscheen, was Adam. Dat maakt hem de oudere. Jezus is de nieuwe mens.

Ik zal nu niet ingaan op wat Paulus bedoelt wanneer hij zegt dat onze oude mens gekruisigd is. Daarmee wachten we tot we Romeinen bestuderen. Maar het punt dat ik wil maken, is dat Romeinen chronologisch eerder komt dan Efeze en Kolossenzen. Dit is de eerste keer in alle bewaard gebleven geschriften van Paulus dat we enige

verwijzing naar de oude mens vinden. De context wijst er zeker op dat de oude mens Adam is, maar Adam opgevat als een collectieve eenheid, zoals we ook Christus opvatten als een collectieve eenheid.

Wij maken deel uit van het lichaam van Christus. Wij zijn één in Christus. Hij is één Mens. Wij zijn in Hem. Wij zijn leden van Hem, leden van Zijn lichaam, van Zijn vlees en Zijn beenderen. Zoals de organen van je lichaam in jou zijn, zo ben jij in Christus. Hij is één Mens, maar die Mens wordt daar opgevat als een collectieve eenheid. Jezus is het Hoofd, en wij allemaal zijn de leden van die ene Mens, dat ene lichaam.

21

Joden en heidenen samen één nieuwe mens

Dit wordt duidelijk gemaakt in Efeze 2. Dat is de volgende keer, tenminste in de volgorde van de Schrift zoals wij die hebben, dat Paulus dit idee van de oude of de nieuwe mens introduceert. Efeze 2, vers 14 en 15, zegt:

Want Hij is onze vrede, Die beiden één gemaakt heeft. En door de tussenmuur, die scheiding maakte, af te breken, heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees tenietgedaan, namelijk de wet van de geboden, die uit bepalingen bestond, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken,

EFEZE 2:14-15

In de context betekent ‘beiden’ de Joden en de heidenen, als je de eerdere verzen leest. Hij heeft zowel de Joden als de heidenen één gemaakt en de scheidingsmuur tussen hen afgebroken. Hij heeft de vijandschap ‘in Zijn vlees’ tenietgedaan, dat wil zeggen: in Zijn lichaam. Daarmee wordt de vijandigheid bedoeld die ooit tussen de Jood en de heiden bestond.

In Christus bestaat deze vijandschap niet meer. Die vijandschap werd omschreven als ‘de wet van de geboden, die uit bepalingen bestond’. Vers 15 zegt: ‘opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken’. Daar heb je de nieuwe mens.

Waar heeft hij het hier over? Hij gebruikt misschien vreemde taal, maar wat is het idee? Het idee is niet vreemd. Hij heeft Joodse gelovigen en gelovigen uit de heidenen genomen. Hij heeft alle gronden voor vijandigheid die er vroeger tussen deze twee bevolkingsgroepen waren, weggebroken. En in Christus heeft Hij hen tot één nieuwe mens gemaakt. Wat is die nieuwe mens? Het lichaam van Christus. Wat anders? De nieuwe mens is het lichaam van Christus, de collectieve Mens die Christus is.

22

De gemeente groeit tot een volwassen mens

Als je Efeze hoofdstuk 4 opslaat, zie je dat Paulus in deze bewoordingen spreekt over de bestemming van de gemeente. Hij spreekt er in vers 11 tot en met 13 over hoe God de gemeente bepaalde gaven heeft gegeven: apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars.

En Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, weer anderen als evangelisten en nog weer anderen als herders en leraars, om de heiligen toe te rusten, tot het werk van dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus, totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man, tot de maat van de grootte van de volheid van Christus,

EFEZE 4:11-13

Vers 13 zegt dat dit proces moet doorgaan totdat we allemaal tot de eenheid komen — dit is meervoud — totdat we allemaal komen tot:

de eenheid in het geloof en in het kennen van de Zoon van God, totdat we samen één volmaakte of volwassen mens vormen:

tot we de volle omvang van Christus hebben bereikt.

Wij allemaal, meervoud, worden één enkele mens. Niet dat we al een mens zijn. We maken deel uit van de nieuwe mens, die het lichaam van Christus is. Maar deze mens moet een volwassen mens worden. Het lichaam van Christus als geheel moet als geheel op Christus gaan lijken.

Helaas hebben sommige vertalers dit ongeveer weergegeven als: 'Totdat we allemaal tot volwassenheid komen.' Daarmee verdwijnt de kracht van het naast elkaar plaatsen van het meervoud en het enkelvoud. Paulus zegt in het Grieks heel duidelijk dat wij, meervoud, één enkele volmaakte of volwassen mens zullen worden. Waarom? Omdat Christus in Zichzelf een nieuwe mens heeft geschapen, die het lichaam van Christus Zelf is. Paulus spreekt in zijn geschriften voortdurend over het lichaam van Christus alsof het Christus Zelf is.

Kijk eens naar Efeze 1, waar in vers 22 en 23 staat:

En Hij heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen en heeft Hem als hoofd over alle dingen gegeven aan de gemeente, die Zijn lichaam is en de vervulling van Hem Die alles in allen vervult.

EFEZE 1:22-23

De gemeente is het lichaam van Christus. De gemeente is:

de volheid van Hem Die alles in iedereen vervult.

Mijn hoofd is niet compleet zonder de overige leden van mijn lichaam. Mijn lichaam vormt de aanvulling op wat mijn hoofd is en vormt één organisme met mijn hoofd. Zo is de gemeente de volheid van Hem.

23

Christus als één lichaam met vele leden

Als je 1 Korinthe hoofdstuk 12 opslaat, kan ik hopelijk dit punt duidelijk maken en verdergaan met andere begrippen. Als we kijken naar de volgorde waarin Paulus zijn brieven schreef, is 1 Korinthe 12:12 de eerste keer dat Paulus vermeldt dat de gemeente het lichaam van Christus is. Het komt in andere brieven op andere manieren ter sprake, en later in deze brief ook. Maar de eerste keer dat Paulus schriftelijk aan enig publiek het idee voorlegt dat de gemeente het lichaam van Christus is, is in 1 Korinthe 12:12. Hij doet dat door een vergelijking te maken met een menselijk lichaam. Wanneer hij zegt:

Want zoals het lichaam één is en veel leden heeft, en al de leden van dit ene lichaam, hoewel het er veel zijn, één lichaam zijn, zo is het ook met Christus.

1 KORINTHE 12:12

bedoelt hij: zoals een menselijk lichaam, zomaar een menselijk lichaam. Hij neemt hier een menselijk lichaam als voorbeeld.

We zouden verwachten dat er stond: 'Zo is het ook met de gemeente', of: 'Zo is het ook met het lichaam van Christus.' Zoals bij een menselijk lichaam: een lichaam is één lichaam, maar heeft veel leden. Er zijn veel functies, maar samen vormen ze één lichaam. Zo is de gemeente. Dat is wat het lichaam van Christus is. Maar Paulus zegt dat Christus zo is.

Wat? Christus is een lichaam met veel leden, waarbij Jezus Zelf het Hoofd is en de rest van het lichaam de volheid van Hem is, zegt Paulus.

Deze begrippen ontbreken niet in de geschriften van Paulus. Maar de gedachte is dat Christus vandaag, zoals Paulus Hem ziet, een collectieve mens is. Jezus is een individuele mens, en is dat altijd geweest. Jezus van Nazareth is nog steeds dezelfde Persoon Die Hij altijd was. Maar Hij is nu het Hoofd van deze collectieve eenheid, van

dit collectieve geheel. Allen die in Hem zijn, vormen de rest van die eenheid, die hij Christus noemt. Jezus is het Hoofd. Dit lichaam waar wij deel van uitmaken, is het lichaam van Christus.

Deze nieuwe mens is in Christus geschapen. God nam het Joodse overblijfsel en de gelovigen uit de heidenen, brak de vijandschap tussen hen af en vormde een nieuwe eenheid, een nieuwe mens. Deze nieuwe mens noemen we het lichaam van Christus, de gemeente. De oude mens was het lichaam van Adam, eveneens een collectieve eenheid. Adam was het verbondshoofd van die mensheid.

24

Van de oude naar de nieuwe mensheid

Ik zou je willen voorhouden dat het betekenis heeft dat het woord anthropos, dat, zoals ik al zei, mens betekent, in het Grieks hetzelfde woord is dat gebruikt zou worden om de mensheid aan te duiden. Dat kom je in het Nederlands ook tegen. Als je een boek zag met de titel De afstamming van de mens of De geschiedenis van de mens, dan weet je dat het woord mens daar de mensheid betekent, het menselijk geslacht. We hebben het niet alleen over een individuele mens, maar over een geslacht dat mens wordt genoemd. Zo zou ook het woord anthropos in het Grieks worden gebruikt om hetzelfde aan te duiden.

God had een oude mensheid die in Adam was, voorgesteld als één lichaam, als je het zo wilt zien. Paulus gebruikt dat beeld soms graag. Er is een nieuwe mensheid, een nieuwe anthropos, een nieuwe mens die een collectief vormt. De aard van de ene verschilt van de aard van de andere, omdat de nieuwe natuur van de nieuwe mensheid bij de opstanding van Christus werd geschapen. Een nieuwe levensvorm werd ingebracht in een deel van het menselijk geslacht, dat deel dat in Christus is. Daardoor worden zij zelfs niet langer aangeduid als mensen die in Adam zijn. Zij zijn aan die identiteit gestorven en tot een nieuwe identiteit opgewekt. En zij behoren nu als het ware tot een andere mensheid, tot een ander geslacht dan waartoe zij voorheen behoorden. Paulus betoogt dus dat je in de nieuwe mens bent en niet in de oude mens. Ik heb het niet over een of andere entiteit die in je zit, twee entiteiten die het ergens in

je binnenste uitvechten als een witte hond en een zwarte hond. Hij heeft het erover met wie je vereenzelvigd bent, van welke mensheid je deel uitmaakt. Daar ben je een organisch deel van, een integraal, geestelijk, organisch functionerend lid.

25

Oude gewoonten afleggen na de bekering

Wat Paulus hier gaat zeggen, is dat wij weliswaar in de nieuwe mens zijn, maar dat er in zekere zin elke dag, elk moment, bij elk conflict tussen de lagere instincten en de Geest van God in ons, iets nodig is. Wij moeten dan ieder persoonlijk, op dat moment, het gedrag aandoen dat kenmerkend is voor de nieuwe mens. En we moeten die vaste gedragspatronen afleggen die kenmerkend zijn voor de oude mensheid waartoe we vroeger behoorden, omdat we zijn overgebracht.

Maar dat overbrengen is niet volledig geweest in de zin dat ons menselijk lichaam geen enkele verbondenheid met het verleden meer voelt. We hebben wel degelijk een verbondenheid met het verleden, net zoals Jezus nog steeds dezelfde Persoon was toen Hij uit de doden opstond. Er was continuïteit tussen wat Hij was voordat Hij stierf en wat Hij was nadat Hij uit de doden was opgestaan. Toch was Hij veranderd en had Hij een geheel andere natuur, zou je in zekere zin kunnen zeggen. Maar er was continuïteit; er was herinnering.

Dat is het verschil. Als iemand gewoon geboren wordt, heeft die geen herinnering aan de tijd in de baarmoeder of aan enige tijd daarvoor, omdat er niets is om je te herinneren. Maar als mensen uit de doden worden opgewekt, hebben ze net zo werkelijk een nieuw leven als een baby, maar hebben ze herinneringen aan het vorige leven. En in ons geval ook gewoonten uit het verleden. We reageren op prikkels, op ergernissen enzovoort die we in de wereld tegenkomen. We ontwikkelen patronen in ons handelen en reageren, in het bestrijden van bepaalde impulsen en in het toegeven aan bepaalde impulsen.

Er zijn gewoonten die al lang in ons leven vastgeroest waren. Dat geldt zelfs als we op jonge leeftijd tot bekering zijn gekomen maar weinig inzicht hadden, zoals ikzelf. Ik ben op jonge leeftijd tot bekering gekomen, voordat ik heel veel patronen had kunnen

ontwikkelen. Ik weet niet wanneer mijn daadwerkelijke bekering plaatsvond. Eén mogelijke theorie is dat het was toen ik vier jaar oud was, toen ik naar voren ging bij een oproep om tot bekering te komen. Maar alleen God weet of ik toen werkelijk tot bekering ben gekomen of niet. Ik kan dat niet met zekerheid zeggen.

Maar zelfs als dat zo was, is vier jaar genoeg tijd om stevig geworteld te raken in egoïsme en in de gewoonte om je eigen verlangens te bevredigen en iedereen te dwingen je te dienen of anders de gevolgen te ondervinden. Dat zijn gewoonten die je vroeg in je leven ontwikkelt. En ik zou moeten zeggen dat als ik op vierjarige leeftijd tot bekering ben gekomen, ik nooit in discipelschap ben begeleid. En door gebrek aan discipelschap en gebrek aan licht ontwikkelde ik toch patronen die veel meer pasten bij de oude mens, bij Adam, de mensheid in Adam, dan bij de nieuwe.

En dat geldt waarschijnlijk voor veel mensen die zeggen dat ze als kind tot bekering zijn gekomen, zelfs als ze inderdaad tot bekering zijn gekomen. Vaak zijn de gewoonten die zij in de eerste jaren ontwikkelden, zelfs van hun zogenaamde christelijke leven — waarvan ik hier niet zal bespreken of het echt is of niet — gevormd zonder discipelschap, zonder licht. Het is nu eenmaal zo dat gewoonten zonder discipelschap, zonder licht, in het donker worden gevormd. En gewoonten die in het donker worden gevormd, stoken zelden met een leven in het licht.

En nu we in het licht zijn en een nieuw leven hebben, moeten we die oude gewoonten blijven afleggen — altijd, voortdurend, herhaaldelijk, als een gewoonte. Wanneer ik met dezelfde prikkels word geconfronteerd waarop ik vroeger vleselijk reageerde, moet ik die neiging weerstaan om op de oude manier te reageren. En ik moet dat gedrag achter me laten, het afleggen als een oud kledingstuk dat ik als verontreinigd beschouw en niet langer passend vind.

Zoals grafdoeken: toen Lazarus uit het graf kwam, leefde hij, maar hij was nog steeds in grafdoeken gewikkeld. Grafdoeken passen bij dode mensen, ze passen niet erg bij levende mensen. En dus was de volgende uitspraak van Jezus, nadat Hij hem uit de doden had opgewekt:

Maak hem los en laat hem gaan.

Haal die grafdoeken van hem af.

Iemand die in Christus tot leven komt, is in veel gevallen nog steeds omwikkeld, belemmerd en beperkt door de gewoonten die in zekere zin bij het dood zijn hoorden. Grafdoeken. Je moet die kleren afleggen, je moet die oude mens afleggen en iets dragen dat beter past bij iemand die een nieuw leven heeft. En dat is wat Paulus beschrijft wanneer hij het heeft over het afleggen van deze dingen en het aandoen van andere dingen.

26

Christus aangetrokken en toch aantrekken

Nu wil ik wijzen op iets wat interessant is en misschien in zekere zin verwarrend. Daarom wil ik het ter sprake brengen, zodat we misschien kunnen wegnemen wat verwarrend zou kunnen zijn. Paulus spreekt er op verschillende plaatsen afwisselend over dat we de oude mens hebben uitgetrokken en de nieuwe mens hebben aangetrokken, alsof dat iets is wat vaststaat en al gebeurd is. En in andere passages spoort hij ons aan de oude mens uit te trekken en de nieuwe mens aan te trekken. En trouwens, de uitdrukking uit- en aantrekken, en vooral Christus aantrekken, is synoniem met het aantrekken van de nieuwe mens. Christus aantrekken, de nieuwe mens aantrekken. Laat me je een reeks passages uit de geschriften van Paulus laten zien waarin we dit contrast zien tussen de verleden tijd, alsof het een voldongen feit is, en de tegenwoordige tijd, waarin we het nu moeten doen.

Als je kijkt naar Galaten hoofdstuk 3 en vers 27, zegt Paulus:

Want u allen die in Christus gedoopt bent, hebt u met Christus bekleed.

GALATEN 3:27

Dat is hetzelfde als de nieuwe mens aantrekken, want de nieuwe mens is Christus. Je hebt Christus aangetrokken. Het is gebeurd. Toen je gedoopt werd, erkende je dat het gebeurd was. Je hebt Christus aangetrokken. Je bent nu in Hem.

Maar in Romeinen 13 en vers 14 zegt Paulus:

Maar bekleed u met de Heere Jezus Christus, en verzorg het vlees niet om begeerten op te wekken.

ROMEINEN 13:14

Paulus zegt: ‘Toen ik gedoopt werd, heb ik Jezus Christus inderdaad aangetrokken.’ Maar vervolgens zegt hij dat je Jezus Christus moet aantrekken en geen voorzieningen moet treffen voor het vlees om zijn begeerten te vervullen. Het is dus gebeurd, en toch moet het gebeuren.

Je ziet hetzelfde verschijnsel wanneer hij van het woord ‘Christus’ overgaat op de uitdrukking ‘de nieuwe mens’. In Kolossenzen 3:10 zegt hij:

en de nieuwe mens aangetrokken hebt, die vernieuwd wordt tot kennis, overeenkomstig het beeld van Hem Die hem geschapen heeft.

KOLOSSENZEN 3:10

Dat is verleden tijd. Je hebt de nieuwe mens aangetrokken. Maar in Efeze 4:24 zegt Paulus:

en u bekleedt met de nieuwe mens, die overeenkomstig het beeld van God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid.

EFEZE 4:24

Een bevel, een gebiedende wijs. Dus in Kolossenzen 3:10 vertelt hij me dat ik de nieuwe mens heb aangetrokken, en in Efeze 4:24 vertelt hij me dat ik de nieuwe mens moet aantrekken.

Hetzelfde geldt voor de oude mens. In Kolossenzen 3:9 zegt Paulus:

Lieg niet tegen elkaar, aangezien u de oude mens met zijn daden uitgetrokken hebt,

KOLOSSENZEN 3:9

Je hebt het gedaan. Maar in Efeze hoofdstuk 4 en vers 22 krijg ik het bevel:

namelijk dat u, wat betreft de vroegere levenswandel, de oude mens aflegt, die te gronde gaat door de misleidende begeerten,

EFEZE 4:22

We hebben dus de uitspraak: ik heb de oude mens uitgetrokken, ik heb de nieuwe mens aangetrokken, ik heb Christus aangetrokken. Maar op die andere plaatsen moet ik de oude mens uittrekken. Ik moet de nieuwe mens aantrekken. Ik moet Christus aantrekken. Het moet gebeuren. Hoe brengen we dit met elkaar in overeenstemming?

Paulus schreef Kolossenzen ongeveer in dezelfde tijd als Efeze. Toch zegt hij in het ene boek dat je het hebt gedaan, en in het andere dat je het moet doen. Het is niet zo dat Paulus ergens later in zijn leven hierover van gedachten veranderde en dacht: 'Nou, je hoeft dit niet meer te doen. Het is een voldongen feit. Het is al gebeurd.' Hij schreef deze brieven in wezen op hetzelfde moment, en ze weerspiegelden allebei wat hij op dat moment geloofde.

27

Dagelijks leven naar wat God heeft gedaan

Zoals ik zijn gebruik van deze uitdrukkingen begrijp, zegt hij dit. Het is net als wanneer hij zegt:

en heeft ons met Hem opgewekt en met Hem in de hemelse gewesten gezet in Christus Jezus,

EFEZE 2:6

Dat gebeurt. We zijn met Christus opgewekt, maar daar moeten we iets mee doen. Daarom zegt Paulus:

Als u nu met Christus opgewekt bent, zoek dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, Die aan de rechter hand van God zit.

KOLOSSENZEN 3:1

En waar wij in Hem zitten.

Het staat vast dat ik, als ik bekeerd ben, met Christus ben opgewekt. Het staat niet vast dat ik leef alsof ik met Christus ben opgewekt. Dat is wat moet gebeuren. Dat is de plicht die op mij rust. In Gods ogen is dit voor mij al werkelijkheid geworden, in de ideale zin. God erkent het als werkelijkheid, en ik word aangemoedigd het ook zo te erkennen. Het is gebeurd. God heeft dit gedaan.

Maar er zijn veel dingen die ik elke dag moet doen, en die dingen moeten in overeenstemming worden gebracht met datgene wat God heeft gedaan. Als datgene wat God heeft gedaan is dat Hij mij met Christus heeft opgewekt, dan moet ik elke dag zo leven en zulke doelen, waarden en gedragingen kiezen dat die daarmee in overeenstemming zijn. Die dingen moeten in overeenstemming worden gebracht met dat ene wat God heeft gedaan.

Wat God heeft gedaan, is dat Hij mij heeft losgemaakt uit mijn vereenzelviging met de oude mensheid in Adam, en mij heeft ingevoegd in het lichaam van Christus. Hij heeft mij daar geplaatst. Hij heeft mij in de nieuwe mens gebracht. Dat is wat God deed toen ik bekeerd werd. Als ik in Christus gedoopt ben, heb ik Christus aangetrokken. Het is gebeurd.

Maar daarmee is het verhaal niet afgelopen, want als dat eenmaal is gebeurd, ligt er een heel leven voor je en zijn er veel dingen te doen. Die dingen moeten worden gedaan in overeenstemming met datgene wat God heeft gedaan. Dus aan de ene kant kan Paulus mij aansporen bepaalde dingen te doen omdat ik de oude mens heb uitgetrokken en de nieuwe mens heb aangetrokken. Bij mijn bekering is dat met mij gebeurd.

Of hij kan de beeldspraak maar een klein beetje veranderen en in wezen hetzelfde zeggen. Terwijl je je leven hiermee in overeenstemming brengt, terwijl je de gedragingen van het oude leven aflegt, is het alsof je voortdurend de resten van die oude mens aflegt die aan je zijn blijven kleven. En je bekleedt je met de gedragingen die bij de nieuwe mensheid passen, de gedragingen van Christus Zelf. In wezen leg je het gedrag af dat op Adam lijkt en bekleed je je met het gedrag dat op Christus lijkt. Dit is iets wat voortdurend doorgaat. Zoals Paulus het hier in Kolossenzen 3:5 zegt:

28

De leden van het lichaam van de zonde doden

Dood dan uw leden die op de aarde zijn.

KOLOSSENZEN 3:5

Dat zou je zeker verkeerd kunnen begrijpen.

Dood dan uw leden.

KOLOSSENZEN 3:5

Het woord 'leden' verwijst gewoonlijk naar de delen van mijn lichaam. Hoe dood ik mijn leden? Misschien zouden we dat in verband brengen met het uitrukken van het oog of het afhakken van de hand waar Jezus in de Bergrede over sprak. Daarmee zou je ze zeker doden. Ze houden het niet lang vol als ze eenmaal van het lichaam zijn afgesneden. Maar ik kan natuurlijk niet denken dat hij dat bedoelt.

Het is duidelijk hoe hij het woord 'leden' gebruikt, al is het eigenaardig. Want wanneer hij begint aan te geven welke leden je moet doden, zijn dat deze, in vers 5:

ontucht, onreinheid, hartstocht, kwade begeerte, en de hebzucht

KOLOSSENZEN 3:5

Dat zijn leden. Waar zijn ze leden van? Het woord 'leden' betekent ledematen van een lichaam. Van welk lichaam zijn dit de leden? Het lichaam van de zonde. Dit zijn de leden van het lichaam van de zonde.

In Romeinen 6:6 staat:

Dit weten wij toch, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde tenietgedaan zou worden en wij niet meer als slaaf de zonde zouden dienen.

ROMEINEN 6:6

De mensheid in Adam is het lichaam van Adam. Het wordt ook het lichaam van de zonde genoemd, omdat het gedrag van de gevallen mens in Adam zonde is. Daarom zijn de zonden die na de bekering in het leven van de gelovige overblijven, eigenlijk als de dode ledematen van een dood lichaam die we op de een of andere manier met ons meesjouwen. We moeten die dingen doden, omdat ze soms wel een eigen leven lijken te leiden.

Ik vind in mijn leden een wet die mij onderwerpt aan de wet van zonde en dood,

ROMEINEN 7:23

zei Paulus in Romeinen 7. Ik moet die dingen doden.

Hij heeft het niet over mijn handen en mijn voeten en mijn neus, mijn ogen. Wanneer hij het heeft over het doden van mijn leden, zijn de leden waarover hij spreekt een gestileerd beeld van de zonde als een hele manier van leven. Het is als een lichaam waar ik vroeger deel van uitmaakte, en de leden van dat lichaam hangen er soms nog steeds aan, en ik moet ze doden. God heeft het lichaam gedood. Ik moet dagelijks de ledematen van dat lichaam doden, de organen en de leden van dat lichaam die nog steeds deel uitmaken van mijn ingesleten gedrag. Die dingen moeten gedood worden en kunnen ook gedood worden, omdat het lichaam van de zonde zelf gedood is.

29

Behoud en dagelijkse toewijding

Je zou kunnen zeggen: ‘Nou, dit lijkt vreemd. Het lijkt niet eens consequent dat Paulus zo spreekt. Het lichaam is gedood, maar ik moet het nog steeds doden. Dat is niet logisch. Als je iets eenmaal gedood hebt, hoef je het niet te blijven doden.’ Maar Paulus heeft het over de aspecten van het behoud die al werkelijkheid zijn en die nog geen werkelijkheid zijn. In de Bijbel is het behoud er al en is het er nog niet. We zijn behouden, maar we zien uit naar:

U wordt immers door de kracht van God bewaakt door het geloof tot de zaligheid, die gereedligt om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

1 PETRUS 1:5

zegt Petrus. En al die tijd worden we behouden. Er is een werkelijkheid die zich voortdurend voortzet en die gebaseerd is op een voltooid werk, een vaststaande werkelijkheid.

De reden dat dit voortdurend door moet gaan en dat het telkens opnieuw gedood moet worden, is dat het leven iets dynamisch is. Zolang we leven, is er keuze. Zolang we leven, is er verandering. Zolang er leven is, is er groei. Het hoeft geen positieve groei te zijn. Het kan een groei zijn in het hardnekkig vasthouden aan een bepaalde verkeerde gewoonte, maar het is groei. Dingen die leven, groeien. Dingen die leven, brengen iets voort. Dingen die leven, veranderen. Dat hoort gewoon bij de aard van het leven.

In zekere zin zou het fijn zijn als we, wanneer we christen werden, konden doen wat sommige mensen naar men mij vertelt in de middeleeuwen deden. Ik weet niet of dit echt gedaan werd, maar ik heb gehoord dat ze mensen bekeerden en hen daarna doodden. Ze doopten hen en verdronken hen tegelijkertijd, want dan wisten ze zeker dat ze niet zouden terugvallen. Dat zou zijn alsof je zei: ‘Goed, ik zal Jezus volgen. Dood me nu, zodat ik hierna geen beslissingen meer hoef te nemen. Het was al

moeilijk genoeg om deze ene beslissing te nemen. Zou je me alsjeblieft snel kunnen omleggen, zodat ik geen beslissingen meer hoeft te nemen? Misschien verpruts ik het wel.'

Zo gaat het niet. Als het was zoals bij de offers van het Oude Testament, waarbij je het op het altaar vastbindt en het dan snel doodt, dan blijft het daar liggen. Maar Paulus zegt:

Ik roep u er dan toe op, broeders, door de ontfermingen van God, om uw lichamen aan God te wijden als een levend offer, heilig en voor God welbehaaglijk: dat is uw redelijke godsdienst.

ROMEINEN 12:1

Het probleem met het levende offer is dat het de neiging heeft van het altaar af te kruipen. De neiging is om niet toegewijd te blijven, om niet te leven naar de beslissing die we genomen hebben en waaraan we ons verbonden hebben.

Maar dat is eigenlijk niet anders dan bij de meeste relaties in het leven. Onze relatie met God lijkt heel sterk op een relatie met een man of vrouw. Je gaat die verbintenis één keer aan en dan is het gedaan. Maar je moet je er elke dag opnieuw aan verbinden, vele keren per dag, vooral als er spanning is of als het moeilijk is om de problemen op te lossen. Je moet gewoon zeggen: 'Nou, het is gedaan. Het is gebeurd. Ik herinner me dat ik destijds een gelofte heb afgelegd en dat iemand zei dat we nu man en vrouw zijn. Maar om man en vrouw te blijven, moet ik mezelf elke dag opnieuw aan die werkelijkheid toewijden.' Want het feit dat ik toen in het huwelijk ben getreden, betekent niet dat ik aan het einde van mijn leven nog getrouwd zal zijn, want sommige mensen zijn dat niet. Sommige mensen blijven niet getrouwd. Sommige mensen houden zich niet aan de verbintenis die ze aangaan en maken zich ervan los.

En zo is het ook met het christelijke leven. Als we tot behoud zouden komen en daarna onmiddellijk gedood zouden worden, dan hoefden we niet steeds dingen af te leggen en dingen aan te doen. Het zou één keer gebeuren en daarmee zou het klaar zijn. Maar God zoekt levende offers, mensen die in deze wereld productief en vruchtbaar leven en tot volwassenheid groeien volgens de beginselen die Hij bij onze wedergeboorte heeft

vastgelegd. En daarom moeten we altijd, voortdurend, de dingen afleggen die bij de oude mens horen en die geen deel uitmaken van deze mensheid waarbij we ons nu hebben aangesloten. En we moeten de dingen aandoen die nieuw zijn.

30

Ontucht en de grenzen van het huwelijk

Wat zijn die dingen? Laat me aangeven wat sommige van die dingen zijn. De dingen die afgelegd moeten worden, worden ons in vers 5 en verder gegeven. De dingen die aangedaan moeten worden, worden pas in vers 12 en verder genoemd. Daar zullen we op terug moeten komen. Maar in vers 5 en verder zegt hij:

Dood dan uw leden die op de aarde zijn.

KOLOSSENZEN 3:5

Dit zijn ze:

ontucht, onreinheid, hartstocht, kwade begeerte, en de hebzucht, die afgoderij is.

KOLOSSENZEN 3:5

Er staat:

Door die dingen komt Gods woede over de mensen die Hem niet gehoorzamen, en zo leefden jullie vroeger ook.

Je hoorde vroeger bij die oude mens, maar nu niet meer.

Toen jullie daarin leefden.

Dit is dus de eerste lijst met dingen die we afleggen. Ze hebben waarschijnlijk grotendeels met seksuele zonde te maken. Hoererij hoort beslist in die categorie thuis. En hoererij is in wezen seksueel gedrag dat niet binnen de grenzen van het huwelijk valt. Het omvat alle vormen van seksueel wangedrag, waaronder overspel, seks voor

het huwelijk, homoseksualiteit en bestialiteit, en allerlei dergelijke perversiteiten: incest, seksueel misbruik van kinderen. Al die dingen vallen onder de algemene noemer hoererij.

Hoererij is een Grieks woord dat als overkoepelende term werd gebruikt voor in wezen alle vormen van seksueel afwijkend gedrag of ongeoorloofde, onwettige seksuele activiteit. En de enige wettige seksuele activiteit in de Bijbel is die tussen een man en zijn vrouw. Daarbuiten is alles hoererij. Dus het eerste wat hij noemt, is duidelijk seksuele activiteit in elke categorie behalve die welke door het huwelijk geheiligd is.

Het huwelijk is in alle opzichten eerbaar en het huwelijksbed is onbevlekt,

HEBREEËN 13:4

staat er in Hebreeën hoofdstuk 12 of 13. Maar er staat dat:

God zal ontuchtplegers en overspelers oordelen.

HEBREEËN 13:4

Dus hier hebben we seksuele reinheid.

31

Seksuele zonde als heidense levenswijze

Een reden waarom dit als eerste genoemd wordt, is dat hoererij in de heidense wereld een manier van leven was. Het werd niet eens afgekeurd. Het hoorde zelfs bij de heidense godsdienst dat je naar de tempel ging en met de priesteres, die tempelprostitutuee was, naar bed ging als onderdeel van je aanbidding van de heidense godheden. Aan seksuele immoraliteit kleefde helemaal geen stigma. Dat kunnen wij ons moeilijk voorstellen, omdat we in een samenleving leven waarin zelfs het geweten van de heidenen al vele, vele eeuwen door de Bijbel is gevormd. En hoewel er veel

heidene zijn die in hun gedrag weinig rekening houden met de normen van de Schrift, zijn er maar heel weinig die zich helemaal niet bewust zijn van de normen van de Schrift, in elk geval in hun geweten.

Maar in de heidense wereld werd goedkeuring van hoererij afgedwongen. Het was zelfs een daad van vroomheid. Hoererij was gewoon een manier van leven, net zoals een maaltijd eten dat is. En daarom moest Paulus aan de Korinthiërs, heidenen in Griekenland, schrijven en hun duidelijk maken: ‘Luister, eten is het ene, hoererij is iets anders.’ Er staat:

Het voedsel is voor de buik en de buik voor het voedsel, maar God zal zowel het één als het ander tenietdoen. Het lichaam is echter niet voor de hoererij, maar voor de Heere en de Heere voor het lichaam.

1 KORINTHE 6:13

Geen probleem.

Er staan geen eeuwige zaken op het spel bij wat je eet. Maar hoererij:

Daar is het lichaam niet voor.

Want ze kenden het verschil niet tussen de morele kwesties rond iets eten of seks hebben met iemand. Zo was de heidense wereld.

Waarschijnlijk kwamen seksuele zonden onder de heidenen het meest voor. Juist op dat gebied moesten christenen hun gedrag het meest opvallend en ingrijpend veranderen. Het is niet zo dat seks de ernstigste van alle zonden is. Het is gewoon de meest voorkomende onder ongelovigen die helemaal niet aan God denken. Want de seksuele drang is, net als de drang naar voedsel of veel andere natuurlijke driften, buitengewoon overheersend als die niet onder controle wordt gebracht door hogere beginselen, zoals het Evangelie. En daarom krijgen christenen allereerst te horen dat ze immoreel seksueel gedrag moeten afleggen.

En dan zegt hij:

En onreinheid.

32

Onreinheid en misbruik van het eigen lichaam

Onreinheid lijkt een vaag woord, en het is eigenlijk nogal moeilijk om precies te weten welk gedrag ermee bedoeld wordt. Maar Paulus gebruikt het vaak wanneer hij in Galaten de werken van het vlees opsomt, en op veel andere plaatsen waar hij een hele reeks dingen opsomt die christenen niet zouden moeten doen.

Meestal staat er midden in de lijst iets wat onreinheid wordt genoemd. In zekere zin zouden we alle zonde als onrein kunnen beschouwen. En we zouden denken dat hij het in die algemene betekenis bedoelt, dat alle zonde onrein is, als hij het niet als een van de vele zonden in een lange lijst zou noemen. Het lijkt erop dat hij met onreinheid een bepaalde categorie op het oog heeft. Naar mijn mening is het zoiets als ontucht, maar dan met een perverse draai eraan. Dat zeg ik vanwege de manier waarop Paulus dit woord gebruikt in Romeinen hoofdstuk 1.

In Romeinen hoofdstuk 1 staat drie keer dat God hen heeft overgegeven. Ik hoop dat je de passage kent. In Romeinen 1:24 staat:

Daarom ook heeft God hen in de begeerten van hun hart overgegeven aan de onreinheid om hun lichamen onder elkaar te onteren.

ROMEINEN 1:24

Vervolgens wordt er verder over gesproken dat ze zelfs betrokken raakten bij homoseksueel gedrag, enzovoort. God heeft deze mensen overgegeven aan onreinheid. Die onreinheid kwam tot uiting in het misbruik van hun eigen lichaam met elkaar, in hun begeerten.

Dit zou misschien met sadomasochisme te maken kunnen hebben. Het zou zelfs te maken kunnen hebben met iets wat zo algemeen voorkomt als masturbatie. Dat is moeilijk te zeggen. Maar het is iets wat ze hun eigen lichaam aandeden en waardoor ze

zichzelf verontreinigen. Wanneer je ontucht pleegt, verontreinig je je lichaam. Paulus maakt dat punt zelfs in 1 Korinthe 6. Hij zegt:

De meeste zonden zijn buiten het lichaam, maar wie ontucht pleegt, zondigt tegen zijn eigen lichaam.

1 KORINTHE 6:18

Maar het verschil tussen ontucht in de eigenlijke betekenis en dit soort onreinheid, waarbij iemand zijn eigen lichaam misbruikt, is dat iemand bij ontucht niet alleen zichzelf verontreinigt, maar ook een ander. Ontucht verontreinigt jou en je partner, en bij ontucht is er kennelijk altijd een partner betrokken. Bij dit soort onreinheid hoeft er niet altijd een partner betrokken te zijn. Het verontreinigt je altijd zelf, maar het kan zonder partner worden gedaan.

Mensen zeggen soms: ‘Veroordeelt de Bijbel masturbatie?’ Je vindt het woord niet in de Bijbel. Je vindt in de Bijbel beschrijvingen van allerlei grove zonden, maar masturbatie is niet een van de zonden waarvan je in de Bijbel een voorbeeld hebt van iemand die zich daaraan schuldig maakt. Je hebt zelfs geen enkele rechtstreekse uitspraak die zegt dat masturbatie zonde is. Daardoor hebben veel christenen er moeite mee om erachter te komen: ‘Wat moet ik met deze aandrang? Is dit goed of is dit slecht? Is het van God of is het zonde?’

Ik ben van mening dat onreinheid ook masturbatie omvat en andere vormen van seksuele activiteit die iemand zichzelf aandoet en waardoor hij zichzelf verontreinigt, als ik afga op de manier waarop Paulus er in Romeinen over spreekt. Ontucht is dus kwaad omdat het een uiting is van de natuurlijke geslachtsdrift met de verkeerde persoon. Onreinheid voegt daar een zekere mate van perversiteit aan toe, omdat het een uiting van de geslachtsdrift is in een volkomen onnatuurlijke situatie. Niet noodzakelijk met een ander, maar het is onnatuurlijk. Het is misbruik van het eigen lichaam, volgens Romeinen hoofdstuk 1. Dit zijn dingen die de heidenen deden en die christenen uit hun leven moeten wegdoen.

33

Van ontevredenheid naar begeerte en ontucht

Dan gaat hij in vers 5 verder:

hartstocht, kwade begeerte, en de hebzucht, die afgoderij is.

KOLOSSENZEN 3:5

Paulus zegt ook in Efeze 5:5:

Want dit weet u, dat geen enkele ontuchtleger, onreine of hebzuchtige, die een afgodendienaar is, een erfdeel heeft in het Koninkrijk van Christus en van God.

EFEZE 5:5

Hebzucht is verlangen naar iets wat je niet hebt en niet kunt hebben. Het is het hunkeren naar iets. Ik wil erop wijzen dat er in de zonden die hier worden opgesomd een ontwikkeling lijkt te zitten van het meer specifieke naar het meer algemene.

Hebzucht is in het algemeen niet tevreden zijn met wat je hebt. Dat kunnen we zien in Hebreeën hoofdstuk 13. In Hebreeën hoofdstuk 13 wordt ons gezegd:

Laat uw handelwijze zonder geldzucht zijn. Wees tevreden met wat u hebt, want Hij heeft Zelf gezegd: Ik zal u beslist niet loslaten en Ik zal u beslist niet verlaten.

HEBREEËN 13:5

Hebreeën 13:5:

Laat geldzucht je leven niet bepalen en wees tevreden met wat je hebt.

[Vertalersnoot: de Engelse vertaling die de spreker hier gebruikt, heeft 'covetousness', een breder begrip dan het specifiek op geld gerichte 'geldzucht' in de HSV. Zijn toepassing op seksuele begeerte sluit aan bij dat bredere woord.]

Als je hebzuchtig bent, ben je niet tevreden. De zonden van seksuele verontreiniging beginnen met hebzucht: iets willen wat je niet hebt, niet tevreden zijn met de toestand waarin God je heeft geplaatst. Van daaruit kan het verdergaan naar kwade begeerte. Dan verlang je niet alleen naar dingen die je niet hebt, maar naar dingen waarnaar het kwaad is om te verlangen. Van daaruit kan het verdergaan naar hartstocht. Een kwade begeerte hebben is één ding. Daar hartstochtelijk naar verlangen gaat nog een stap verder. Vervolgens zijn dingen als onreinheid en ontucht eenvoudigweg de uiterlijke uitingen van die ontwikkeling van de zonde in het hart.

Het begint met niet tevreden zijn. Het begint met verlangen naar wat je niet kunt hebben. Sommige dingen die je niet kunt hebben, zijn op zichzelf niet kwaad, maar God heeft ze je niet gegeven. Maar doordat je toegeeft aan hebzucht, ga je verder en begeer je dingen die niet goed zijn, die kwaad zijn. Van daaruit gaat de ontwikkeling in de richting van hartstocht, en van daaruit naar seksuele immoraliteit en zelfs perversiteit. Dit zijn enkele van de dingen die afgelegd moeten worden.

Paulus geeft een paar verzen verderop, in vers 8, nog een lijst, maar daar komen we op terug. We zullen kijken naar enkele andere dingen die bij de oude mens horen, die niet bij ons horen en daarom afgelegd moeten worden en op geen enkele manier getolereerd mogen worden in het leven van een gelovige.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Kolossenzen 3:1
- Kolossenzen 2:12
- Kolossenzen 2:13
- Efeze 2:1
- Kolossenzen 2:20
- 1 Korinthe 15:22
- Johannes 1:4
- 1 Johannes 5:11
- Jesaja 59:1-2

- Romeinen 7:5
- Romeinen 7:6-8
- Romeinen 7:9
- Jesaja 53:6
- 2 Korinthe 5:14
- Lukas 24:39
- Romeinen 8:11
- Efeze 2:6
- Kolossenzen 3:5
- Kolossenzen 3:3
- Lukas 16:15
- Mattheüs 16:22
- Mattheüs 16:23
- Lukas 10:41-42
- 1 Timotheüs 4:8
- 1 Johannes 2:17
- Kolossenzen 3:2-3
- Kolossenzen 3:4
- 1 Johannes 3:2
- 1 Johannes 3:3
- Hebreëën 2:10
- Romeinen 8:29
- Romeinen 8:17
- Romeinen 8:18
- Romeinen 8:19
- Kolossenzen 3:5-11
- Kolossenzen 3:9-10
- Efeze 4:22-24
- Galaten 5:17
- 2 Petrus 1:4
- Romeinen 6:6
- Romeinen 5:15
- Romeinen 5:16
- Romeinen 5:17

- Romeinen 5:18
- Romeinen 5:19
- Efeze 2:14-15
- Efeze 4:11-13
- Efeze 1:22-23
- 1 Korinthe 12:12
- Galaten 3:27
- Romeinen 13:14
- Kolossenzen 3:10
- Efeze 4:24
- Kolossenzen 3:9
- Efeze 4:22
- Romeinen 7:23
- 1 Petrus 1:5
- Romeinen 12:1
- Hebreeën 13:4
- 1 Korinthe 6:13
- Romeinen 1:24
- 1 Korinthe 6:18
- Efeze 5:5
- Hebreeën 13:5

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.